

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Kateřiny Bednaříkové a soudců JUDr. Marie Trnkové a Mgr. et Mgr. Bc. Petra Jiříka ve věci

žalobce: **SENESI, SE, IČO: X**
se sídlem Budějovická 1228, Vodňany II, 389 01 Vodňany

zastoupeného společností GT Tax a.s.
se sídlem Pujmanové 1753/10a, 140 00 Praha 4

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
se sídlem Masarykova 427/31, Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 9. 3. 2020,
č. j. 9493/20/5200-11434-706502,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

Odůvodnění:

Vymezení věci a shrnutí žaloby

1. Rozhodnutím ze dne 9. 3. 2020, č. j. 9493/20/5200-11434-706502 (dále jen „napadené rozhodnutí“), vydaným podle § 116 odst. 1 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil dodatečný platební výměr Finančního úřadu pro Jihočeský kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 25. 10. 2018, č. j. 2136081/18/2211-50522-307417, kterým byla žalobci z moci úřední doměřena za zdaňovací období roku 2014 daň z příjmů právnických osob vyšší o částku 9 049 700 Kč a současně vznikla žalobci zákonná povinnost uhradit penále ve výši 20 % z doměřené daně, tj. 1 809 940 Kč.
2. Pro přehlednost věci se uvádí, že žalobcova identita co se týče názvu obchodní firmy, se v čase měnila. Žalobce byl v době od 31. 10. 2012 (jeho vznik) do 1. 8. 2014 veden v obchodním rejstříku pod obchodní firmou ASMAREA SE a následně od 1. 8. 2014 do 1. 1. 2018 pod obchodní firmou SIKO CB SE. Dne 1. 1. 2018 došlo ke změně obchodní firmy na aktuální SENESI, SE.
3. Žalobce v žalobě ze dne 7. 5. 2020 uvedl, že je mezi stranami sporné, zda náklady spojené s emitovanými dluhopisy a náklady spojené s realizací fúze společností ASMAREA SE (původní název žalobce) a SIKO CB a.s. jsou daňově uznatelnými náklady, resp. zda realizovanými kroky provedenými žalobcem v roce 2014, tj. převodem dluhopisů společnosti ASMAREA SE, nákupem akcií společnosti SIKO CB a.s., úhradou ve formě zápočtu a fúzí, došlo ke zneužití daňového práva, tj. zda hlavním účelem těchto transakcí bylo získání daňového zvýhodnění v rozporu se zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“). Žalobce je toho názoru, že uskutečněné transakce měly racionální ekonomický důvod a že tuto skutečnost vysvětlil a prokázal, a to i zásadními důkazními prostředky, kterými jsou dva znalecké posudky znaleckých ústavů.
4. Žalobce v žalobě předestřel svůj popis skutkového stavu věci následovně. V roce 2013 se M.K. jako majitel skupiny společností rozhodl provést restrukturalizaci své podnikatelské struktury, neboť nastala situace, kdy byl zřejmý neodvratný rozchod s obchodní značkou SIKO. Proto bylo třeba zajištění budoucího kapitálu pro financování rozvoje vlastní obchodní značky, rozvoje sítě vlastních prodejen a v neposlední řadě zde byla nutnost navýšení financování zásob zboží v důsledku ztráty výhod při realizaci společného nákupu zboží se společností SIKO KOUPELNY a.s. Proto byla započata příprava skupiny a jejích jednotlivých společností (zejména společnosti SIKO CB a.s.) na prodej potenciálnímu investorovi s tím, že byla nastavena společnost BIANCONERO, s.r.o. jako holdingová společnost. Vzhledem k tomu, že společnost SIKO KOUPELNY a.s. měla potenciální zájem o odkup společnosti SIKO CB a.s. (ovšem ve formě evropské společnosti) bylo nezbytné připravit tuto společnost na její prodej, a to tím, že ji bylo nezbytné přecenit, což lze pouze při transakci přeměn obchodních společností. Bylo provedeno přecenění majetku zanikající společnosti SIKO CB a.s. a v účetnictví nástupnické společnosti (žalobce) byl v rámci fúze vykázán oceňovací rozdíl. Provedení těchto změn bylo nezbytné, i kdyby se prodej investorovi nezdařil. Podle žalobce by k těmto krokům došlo, i kdyby zde nebyla daňová výhoda nulového zdanění korunových dluhopisů. Dalším záměrem restrukturalizace bylo zjednodušení celé podnikatelské struktury a vzájemných vztahů s

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

cílem zefektivnění fungování. Bylo nutno počítat i s tou variantou, že k odprodeji společnosti SIKO CB a.s. potenciálnímu investorovi nedojde, a proto bylo nutno pamatovat na rozvoj této společnosti i za předpokladu, že dojde k odejmutí možnosti využívat obchodní značku SIKO (zajistit právní formu pro zvýšení prestiže při expanzi na evropský trh a nastavit efektivní provozní financování).

5. Restrukturalizace (dále též označována také jako „transakce“) byla provedena několika postupnými kroky:

a) nákup evropské společnosti ASMAREA SE společností BIANCONERO, s.r.o. dne 14. 3. 2014. Holdingová společnost tak získala do svého vlastnictví 100 % podíl ve společnosti ASMAREA SE, což bylo základním krokem pro nastavení budoucí holdingové struktury a přípravou pro akvizici SIKO CB a.s., která byla realizována nákupem 100 % podílu. Byla zvolena forma evropské společnosti, neboť to preferoval potenciální investor, a v případě, že by k odkupu nedošlo, to zvyšuje prestiž pro expanzi na evropský trh. Společnost ASMAREA SE byla připravena na úvěrovou formu financování nákupu podílu v SIKO CB a.s., a to formou privátních dluhopisů, což bylo vhodné jak pro případ, že by došlo k prodeji společnosti SIKO CB a.s. (SE) potenciálnímu investorovi, tak i pro případ, že by k prodeji společnosti nedošlo a realizovala by se expanze na evropský trh.

b) nákup 100 % podílu ve společnosti SIKO CB a.s. společností ASMAREA SE dne 17. 3. 2014.

c) fúze společnosti SIKO CB a.s. (zanikající) se společností ASMAREA SE (právní nástupce nově jako SIKO CB SE), která byla zapsána do obchodního rejstříku dne 1. 8. 2014, zpětně k 1. 1. 2014.

6. Těmito kroky došlo k dovršení restrukturalizace s tím, že byla nastavena holdingová struktura umožňující naplnění plánovaných cílů, SIKO CB a.s. získala právní formu evropské společnosti za účelem plánovaných cílů. Financování nákupu 100 % podílu částečně formou úvěrových finančních nástrojů (dluhopisů) zajistilo možnost případné efektivní a pružné výplaty disponibilních peněžních prostředků ze společnosti SIKO CB SE, pokud by byl realizován prodej této společnosti potenciálnímu investorovi, a v případě, že by prodej společnosti realizován nebyl, umožní úvěrové finanční nástroje další rozvoj společnosti SIKO CB SE a její expanzi na evropský trh. Disponibilní finanční zdroje společnosti SIKO CB SE tedy nebyly vyplaceny panu K., nýbrž měly být použity na financování uvedených aktivit. Dále žalobce doplnil, že k prodeji SIKO CB SE potenciálnímu investorovi nedošlo, a proto byl realizován další rozvoj společnosti jak na tuzemském, tak na evropském trhu, a to na základě využití finančních prostředků z titulu úvěrových finančních nástrojů.
7. Žalobce uvádí, že byl v průběhu daňové kontroly vyzván k prokázání, že náklady spojené s emitovanými dluhopisy společností ASMAREA SE v celkové výši 47 019 604,96 Kč, jakož i náklady spojené s realizací fúze společností ASMAREA SE a SIKO CB a.s. v celkové výši 600 570 Kč, jsou náklady vynaloženými na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů podle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Žalobce tvrdí, že své důkazní břemeno unesl a prokázal daňovou uznatelnost nákladů. Žalovaný žalobcem prokázanou uznatelnost úroků z dluhopisů fakticky uznává, když přešel k řešení otázky zneužití práva. Žalobce je toho názoru, že prokázal, že jeho chování a veškeré transakce měly racionální ekonomický důvod. Žalovaný však přesto setrval na názoru, že vynaložení nákladů na úroky z dluhopisů nemělo ekonomický či jiný racionální důvod a že hlavním Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

účelem bylo získání daňového zvýhodnění v rozporu s cílem sledovaným zákonem o daních z příjmů.

8. Žalobce v žalobě shrnul ekonomické důvody transakce. Na základě převodu korunových dluhopisů v roce 2014 za cenu 500 milionů Kč na pana K. žalobce splatil část svého dluhu vůči panu K. z titulu nákupu 100 % akcií společnosti SIKO CB a.s., a to na základě legitimního zápočtu. Žalobce na základě prodeje dluhopisů získal 100 % akcií SIKO CB a.s., aniž by musel v daném okamžiku vynaložit peněžní prostředky. Situace je ovšem shodná jako kdyby emisí dluhopisů získal finanční částku na svůj bankovní účet, kterou by následně obratem použil na úhradu části kupní ceny předmětných akcií. Reálné důvody transakce byly podle žalobce mnohem hlubší. Celkové náklady transakce včetně úroků z dluhopisů byly vynaloženy zejména z důvodu zajištění financování podnikatelských aktivit žalobce v případě, kdy bude žalobce financovat rozvoj vlastní značky a rozvoj podnikání rozšířením distribuční sítě v ČR a příp. i v zahraničí, přičemž dluhopisy budou konkrétně využity jako přímý zdroj financování těchto aktivit (finanční prostředky získané jejich prodejem budou jejich vlastníkem zpětně vloženy do podnikání žalobce, nebo budou dluhopisy převedeny zpět na žalobce a ten realizuje jejich prodej investorovi, anebo budou dluhopisy použity jako forma zajištění bankovního úvěru). Podle žalobce tak náklady transakce vč. úroků z dluhopisů souvisejí s podnikatelskou činností žalobce, mezi nimi a očekávanými příjmy existuje přímý vztah a jejich vynaložení dává z ekonomického hlediska smysl.
9. Dle názoru žalobce je ekonomickou podstatu transakce třeba posuzovat z více pohledů. Z pohledu žalobce (tehdy pod názvem SIKO CB SE) došlo díky transakci vč. zapojení korunových dluhopisů k restrukturalizaci kapitálové struktury a k optimalizaci financování žalobce, a to z důvodu přípravy na jeden z budoucích scénářů (prodej žalobce třetí osobě, nebo vstup externího investora v pozici akcionáře, nebo získání významného objemu externího cizího kapitálu), které souvisely s předpokládaným rozchodem se zavedenou obchodní značkou SIKO. Dále je dle žalobce třeba zmínit přechod na právní formu evropské společnosti jakožto formy atraktivní pro případného zahraničního investora či pro proniknutí žalobce na zahraniční trh. Přínosem transakce bylo též vykazání oceňovacího rozdílu v důsledku realizované fúze, které zpřesňuje účetní výkaznictví žalobce.
10. Z pohledu pana K. došlo realizací transakce k rozložení jeho portfolia cenných papírů, což vedlo k úbytku hodnoty držených majetkových cenných papírů ve formě vlastnického podílu na žalobci ve prospěch dluhových cenných papírů ve formě dluhopisů zajišťujících mu dlouhodobé stabilní inkaso (úroky z dluhopisů). Dále došlo k realizaci holdingového uspořádání společností, které redukovalo rizika pana K. jakožto vlastníka žalobce. Holding umožňuje panu K. transparentněji a efektivněji řídit společnosti skupiny a realizovat jejich financování.
11. Z hlediska výhod pro skupinu společností pana K. vedla transakce k počátkům vytvoření silné podnikatelské skupiny s postupným začleňováním a rozvojem dalších společností a k využití synergie z hospodaření skupiny podniků.
12. Žalobce opakovaně poukazuje na to, že již v letech 2012 až 2013 byl panu K. zřejmý rozchod s obchodní značkou SIKO, na což bylo nezbytné se začít připravovat. Spolupráce s obchodní značkou SIKO byla pro společnost SIKO CB a.s. založena na smlouvě o podnájmu z roku 2008 (jejíž trvání bylo od samého počátku omezeno na dobu 10 let) a na Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

licenční smlouvě z roku 2010. SIKO CB a.s. tedy již od počátku věděla, že její právo užívání obchodní značky SIKO, benefit nákupů za ceny extrémně výhodné a zajištění nekonkurenčnosti se SIKO KOUPELNY a.s. v jihozápadních Čechách je omezeno do 5. 1. 2018. Do budoucna proto bylo třeba již v roce 2013 plánovat a připravovat se na možnost ukončení spolupráce. Správci daně bylo prokázáno, že SIKO KOUPELNY a.s. již v roce 2013 započala nakupovat pozemky v Českých Budějovicích za účelem výstavby vlastní provozovny (viz zápisy z manažerských porad SIKO KOUPELNY a.s.). Spolupráci se v roce 2016 nepodařilo prodloužit; definitivně byla ukončena k 31. 12. 2017. Od 1. 1. 2018 se žalobce přejmenoval na SENESI SE a započal konkurenční boj, kdy společnost SIKO KOUPELNY a.s. vstoupila na trh jihozápadního regionu.

13. Již v roce 2013 bylo proto nutné počítat s finančně nákladnou investicí na vybudování vlastní obchodní značky a vlastní pobočkové sítě, příp. realizovat prodej žalobce investorovi. Proto se žalobce rozhodl realizovat transakci se zapojením korunových dluhopisů, která byla z ekonomického hlediska výhodnější než nabízené bankovní financování v roce 2013, a umožňovala i v budoucnu flexibilní financování rozvoje žalobce z různých zdrojů. Hlavní ekonomické důvody celé transakce tedy byly: rozchod s obchodní značkou SIKO, nevýhodnost dlouhodobého bankovního financování v roce 2013, úvahy o prodeji podílu žalobce investorovi, rozvoj sítě poboček a zavedení a rozvoj nové obchodní značky SENESI. Pokud by se žalobce na rozchod s obchodní značkou SIKO předem nepřipravil (finanční a právní příprava, strukturalizace a stabilizace), nikdy by nebyl schopen obstát v konkurenčním boji se SIKO KOUPELNY a.s. Ačkoliv žalovaný připustil možnost, že žalobce mohl předpokládat potřebu investic po ukončení spolupráce se SIKO KOUPELNY a.s., neakceptoval v duchu politického zadání - „potrestejte emitenty korunových dluhopisů“ - přínos emise korunových dluhopisů pro žalobce. Žalovaný však opomněl, že je to právě on, koho tíží důkazní břemeno k prokázání tvrzení o zneužití práva.
14. Žalobce správci daně prokázal a doložil, že finanční nabídka na dlouhodobé financování v roce 2013 ze strany UniCredit Bank byla nevýhodná. Nevýhodnost dle žalobce spočívala v požadavku na zřízení zástavního práva ke všem nemovitostem ve vlastnictví SIKO CB a.s., na globální zástavu pohledávek a v požadavku na vystavení blankosměnky avalované panem K., dále v maximální splatnosti financování v době 10 let a dále v nevýhodných podmínkách regulace podnikání SIKO CB a.s. Transakce se zapojením korunových dluhopisů byla pro žalobce jednoznačně výhodnější. Správce daně i žalovaný však i po prokázání nevýhodnosti bankovního úvěru neakceptovali zapojení korunových dluhopisů. Relevantní důkazní prostředky v tomto směru nevypořádali a pouze je odmítají. Takový postup správce daně nemůže podle žalobce obstát, neboť se jedná o porušení práva na spravedlivý proces.
15. Žalobce dále podrobně popsal vyjednávání o prodeji žalobce společnosti SIKO KOUPELNY a.s., které probíhalo v letech 2014 až 2017. Na kupní ceně se strany dohodly, přičemž potenciální kupující velice akcentoval restrukturalizaci prostřednictvím fúze a dispoziční emitovanými dluhopisy, přičemž měl zájem i o nabytí dluhopisů. Uvedené žalobce prokázal a doložil správci daně předložením neuzavřené dohody o základních podmínkách transakce / smlouvou o smlouvě budoucí na prodej portfolia SIKO CB. Přestože nakonec k dohodě o prodeji nedošlo, je prokázáno, že kupující měl zájem o koupi dluhopisů za jejich jmenovitou hodnotu jako součást transakce a nepožadoval jejich předčasné splacení. Žalobce navrhl jako důkaz svědeckou výpověď U., který se účastnil Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

jednání o kupní ceně a připravoval smluvní dokumentaci. Tento důkaz správce daně odmítl provést, s čímž se ztotožnil i žalovaný, a zhodnotil tuto výpověď jako nadbytečnou, neboť nezpochybňuje, že k uvedeným jednáním došlo. Žalovaný však nesouhlasil s tvrzením žalobce, že vysoká kupní cena byla dána provedenou restrukturalizací prostřednictvím fúze a dispozicí emitovanými dluhopisy. Žalobce je toho názoru, že daňové orgány neměly v úmyslu zjistit podstatu toho, proč investor nabízel vysokou kupní cenu jak za prodej 100 % podílu žalobce, tak za prodej dluhopisů. Daňové orgány byly předem rozhodnuty odmítnout, že transakce se zapojením dluhopisů měla vliv na hodnotu žalobce. Pokud by správce daně či žalovaný blíže analyzovali předložené důkazní prostředky a provedli navrhouvanou svědeckou výpověď U., muselo by být zřejmé, že celkovou kupní cenu ovlivnily následující aspekty: ekonomická situace žalobce a jeho kapitálová struktura, možnost zajištění flexibilního financování žalobce za použití dluhopisů, reálné ocenění jmění žalobce deklarované ve finančních výkazech a právní forma evropské společnosti. Pokud by k prodeji žalobce skutečně došlo, tak je pravdou, že kupní cenu by realizoval pan K. (jako vlastník dluhopisů a jako vlastník společnosti BIANCONERO, s.r.o.), to však není argument pro odmítnutí výhodnosti realizace transakce se zapojením dluhopisů. Vždy totiž platí, že co je výhodné pro daňový subjekt, je výhodné i pro jeho vlastníka, jinak by to vlastník neumožnil daňovému subjektu realizovat. Neprovedením svědecké výpovědi U. mělo být porušeno právo žalobce na spravedlivý proces. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2014, č. j. 4 Afs 59/2014 - 41.

16. Žalobce dále konstatuje, že jelikož k prodeji žalobce nedošlo, bylo nutné se zapojením dluhopisů realizovat rozvoj vlastní sítě poboček a vlastní obchodní značky, a to v takovém rozsahu, aby byl žalobce schopen konkurovat společnosti SIKO KOUPELNY a.s. a ostatním společnostem v daném segmentu. Proto bylo nutné zajistit materiální vybavení nových poboček, propagaci nové obchodní značky a společný nákup zboží (za účelem dosažení nízkých nákupních cen). Žalobce v průběhu daňové kontroly vyčíslil odhadované náklady na zřízení sedmi poboček v rozsahu cca 880 milionů Kč. Žalobce v žalobě popisuje proces budování poboček v Karlových Varech a v Brně. Na tyto akce žalobce opatřoval prostředky sekundárním prodejem dluhopisů i za využití inzerce. Uvedeným postupem žalobce dochází k naplnění jednoho z bodů ekonomické podstaty transakce. Dále má žalobce v dlouhodobém plánu realizovat dalších pět poboček, což je zatím pozastaveno z důvodu epidemie koronaviru a z důvodu neoprávněně doměřené daně za zdaňovací období roku 2014. Pokud jde o propagaci nové obchodní značky SENESI, tak žalobce doložil, že jej to doposud stálo cca 10 milionů Kč. Zavedení a marketing obchodní značky SENESI na střeoevropském trhu si za roky 2018 a 2019 vyžádal cca 35 milionů Kč, což bylo žalobcem taktéž doloženo. Strategie nákupních cen a nutnost významného nárůstu skladových zásob si vyžádalo cca 55 milionů Kč. Tyto náklady nesl žalobce primárně ze svých provozních finančních prostředků, v současnosti je však zřejmé, že potřebné finanční prostředky budou doplňovány na základě prodeje dluhopisů. Využití dluhopisů tak umožní z cizích zdrojů financování nákupu zboží od dodavatelů, což zajistí dosažení konkurenceschopných cen vstupů, což je nezbytné pro udržení v minulosti dosahovaných obrátů, obchodní marže, a tedy i zisků.
17. Žalobce dále objasňuje, že pan K. v červnu 2017 úplatně převedl celou emisi dluhopisů zpět na žalobce s tím, že žalobce bude realizovat jejich sekundární prodej investorům či je poskytne do zástavy bankám pro účely bankovního financování. Takto se podařilo prodat

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

50 milionů ks korunových dluhopisů za jejich nominální hodnotu. Žalobce tak získal sekundárním prodejem 50 milionů ks dluhopisů finanční prostředky, které neprodleně zapojil do financování rozvoje sítě nových poboček a propagace obchodní značky. V roce 2017 a 2018 si žalobce vyžádal nabídku financování od UniCredit Bank, ze které vyplývá, že banka požaduje jako zástavu za poskytnuté finanční prostředky dluhopisy emitované žalobcem.

18. Žalobce činí závěr, a sice že po celou dobu daňové kontroly zřetelně deklaruje správci daně svůj podnikatelský záměr a dokládá jej ekonomickými důvody transakce se zapojením dluhopisů, přičemž se opírá o konstantní názor Nejvyššího správního soudu, že daňový subjekt má právo vybrat si co nejméně zdanitelný způsob provozování podnikání, aby se minimalizovaly náklady, a uspořádat si svoje podnikání tak, aby si snížil svoji daňovou povinnost, přičemž neexistuje žádná povinnost podnikat takovým způsobem, aby se zvýšil daňový příjem státu (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2008, č. j. 7 Afs 54/2006 - 155, publ. Pod č. 1778/2009 Sb. NSS). Žalobce tak označuje tvrzení žalovaného, že jím realizované transakce neměly ekonomické opodstatnění, za rozporné s prokázaným faktickým stavem, který žalobce i doložil důkazními prostředky.
19. V další části žaloby se žalobce zaměřuje na znalecké posudky, které byly v průběhu daňové kontroly předkládány žalobcem nebo opatřeny správcem daně. Žalobce uvádí, že v průběhu daňové kontroly předložil dva znalecké posudky znaleckých ústavů v oboru ekonomika, jež jeho tvrzení o ekonomické podstatě provedených transakcí jednoznačně potvrzují a prokazují. Žalobce shrnuje závěry posudku ze dne 10. 5. 2018 č. 265-3957/2018, který byl zpracován společností Equity Solutions Appraisals s.r.o. (dále též jako „posudek ESA“), přičemž podotýká, že v posudku bylo zhodnoceno, že žalobcem uváděné ekonomické důvody transakce byly zhodnoceny jako přípustné pro zdůvodnění jednotlivých kroků transakce. Dále bylo zhodnoceno, že bylo dosaženo cílů transakce tak, jak byly žalobcem znalci prezentovány. Žalobce dále odkazuje na druhý posudek předložený v odvolacím řízení, a to posudek zpracovaný společností APELEN Valuation a.s. ze dne 31. 1. 2020, č. 847-13/2020 (dále též jako „posudek APELEN“). V tomto posudku bylo zhodnoceno, že provedené kroky transakce jsou z ekonomického hlediska relevantní a racionální v rámci řízení žalobce, zejména v kontextu indicií o ukončení spolupráce se společností SIKO KOUPELNY a.s. Podle posudku APELEN nelze chápat jednotlivé kroky transakce izolovaně, neboť při vynechání některého z kroků by nebylo dosaženo cíle žalobce, kterým byla příprava na další podnikání bez obchodní značky SIKO.
20. Žalobce uvádí, že dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2013, č. j. 7 Afs 86/2013 - 21, požívá znalecký posudek statut vyššího důkazu, neboť osvědčuje vysoce odborné otázky, k jejichž zodpovězení nemá správce daně či správní soud vysokou odbornou erudici. Pokud má správce daně pochybnosti o obsahu znaleckého posudku, je povinen znalce nejprve vyslechnout, a pokud by jeho pochybnosti i přesto trvaly, měl by zadat zpracování posudku jinému znalci z oboru. Soudy ani správní orgány nejsou nadány k tomu, aby autoritativně posoudily odborné závěry znalce, resp. jeho případné chyby. Žalovaný v posuzovaném případě oba znalecké posudky (ESA i APELEN) odmítl. Výslech znalce A. byl podle žalobce proveden pouze formálně k výslovnému návrhu žalobce; znalec odpověděl na všechny otázky, správce daně žádné doplňující otázky neměl. Výslech znaleckého ústavu APELEN nebyl proveden vůbec. Žalobce jako důkazní návrh do Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

soudního řízení předložil vyjádření znaleckého ústavu ESA a APELEN k napadenému rozhodnutí.

21. V odvolacím řízení byl doplněn znalecký posudek č. X ze dne 4. 3. 2019, zpracovaný B.(dále též jako „posudek B.“). Žalobce proti tomuto posudku v odvolacím řízení namítl nedostatečnou specializaci znalce a vady posudku. Ustanovení znalce v oboru daně bylo podle žalobce nesprávné, neboť značná část otázek se netýkala daňové specializace a toto nemohl napravit ani konzultant, který také neměl odpovídající specializaci. Znalecký posudek měl být zpracován znalcem se specializací na podnik a jeho ekonomiku. Podle žalobce jsou obsahem posudku (především otázky 2.1 až 2.8) pouhá tvrzení znalce, která se neopírají o posouzení skutečností. To odporuje zákonným požadavkům na posudek znalce. Znalec B. neuvedl popis zkoumaného materiálu, popř. jevů a souhrn skutečností, k nimž při úkonu přihlížel (§ 13 odst. 2 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů). Znalec B. podle žalobce neprovedl řádnou analýzu, nespolupracoval se žalobcem a neprovedl posouzení výhodnosti oproti jiným zdrojům financování. Žalobce dále posudku B. kromě nedostatečné specializace znalce vytýká nepřezkoumatelnost, neboť v něm není přesně uvedeno, z jakých podkladů znalec vycházel. Podle žalobce nemohl mít znalec veškeré relevantní podklady, neboť ty se nacházely u správce daně a žalovaného. Žalovaný tuto námitku měl zcela ignorovat. Žalovaný se dále dopustil pochybení, neboť posudek B. nehodnotil podle zásady volného hodnocení důkazů. Žalobce navrhl k doplnění dokazování výsledk znalce B. a konzultanta Š. Žalovaný odmítl tyto důkazy provést s odkazem na blížící se uplynutí prekluzivní lhůty. To však podle žalobce nelze přičítat k jeho tíži. Žalovaný vedl řízení neúměrně dlouho. Odvolání se zákonnými náležitostmi bylo podáno dne 21. 12. 2018, přičemž napadené rozhodnutí bylo vydáno na samém konci prekluzivní lhůty, téměř po roce a čtvrt. Žalobce odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 2095/07.
22. Posudek B. byl předmětem posuzování v posudku APELEN, přičemž znalecký ústav APELEN zhodnotil, že se závěr posudku B. z ekonomického hlediska zakládá na nesprávných předpokladech, že znalec nehodnotil ekonomické pozadí a ekonomické důvody transakce a nezabýval se tím, jaké důvody a podnikatelské záměry k těmto krokům žalobce a pana K vedly.
23. Další část žaloby se týká institutu zneužití daňového práva. Podle názoru žalobce žalovaný neunesl důkazní břemeno, které jej ohledně tvrzeného zneužití práva tížilo, a zcela nepřipustně se dopustil hodnocení podnikatelské strategie žalobce, což žalovanému nepřísluší a narušuje tím i legitimní očekávání žalobce. Žalobce setrvává na tom, že v průběhu daňové kontroly prokázal, že provedené transakce měly racionální ekonomický důvod, v důsledku čehož se nemohlo jednat o zneužití práva. Racionalitu a relevanci ekonomických důvodů transakce potvrdily i dva znalecké posudky ESA a APELEN. Byla též prokázána daňová uznatelnost úroků z dluhopisů podle § 24 zákona o daních z příjmů. Podle žalobce není naplněna podmínka, že hlavním (jediným) důvodem transakce bylo získání daňového zvýhodnění. Dle judikatury má daňový subjekt možnost vybrat si z možných alternativ tu pro něj ekonomicky nejvýhodnější pro provozování svého podnikání. K tomu žalobce opětovně odkazuje na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2008, č. j. 7 Afs 54/2006 - 155, publ. pod č. 1778/2009 Sb. NSS. Daňové orgány podle žalobce překročily své kompetence, když nepřipustně hodnotily podnikatelskou strategii žalobce, která je výlučně v kompetenci žalobce. Tímto je zasahováno do legitimního očekávání žalobce. V usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

správního soudu ze dne 27. 10. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74, publ. pod č. 2099/2010 Sb. NSS, se na zákaz zneužití práva nahlíží jako na *ultima ratio*, proto je třeba tento institut uplatňovat restriktivně a pečlivě jej poměřovat s jinými důležitými principy, především s principem právní jistoty.

24. Žalobce uvádí, že první podmínka zneužití práva, a sice že hlavním cílem hospodářské činnosti je získání daňového zvýhodnění, naplněna nebyla. Emise dluhopisů měla racionální smysl, což žalobce prokázal relevantními důkazními prostředky, včetně dvou znaleckých posudků. Žalovaný naplnění této podmínky neprokázal.
25. Podle žalobce nebyla naplněna ani druhá podmínka zneužití práva, a sice že poskytnutí daňového zvýhodnění je v rozporu s cílem sledovaným právní úpravou. Tu žalovaný taktéž neprokázal.
26. Žalovaný konstatoval zneužití práva s cílem čerpání výhody v podobě daňově účinných úroků z dluhopisů. Český daňový zákon obsahuje daňovou podporu podnikání dluhem oproti vloženým kapitálem. Smyslem a účelem zákona o daních z příjmů je zvýhodnit placené úroky, které jsou daňově uznatelným nákladem, zatímco cena vlastního kapitálu uznatelná není [viz např. § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů a důvodová zpráva k němu]. Jde o daňovou pobídku, která je často novelizována, nicméně nikdy nebyla zcela eliminována. U žalobce došlo k využití cizího kapitálu ve formě úpisu korunových dluhopisů. K omezení nadměrných výpůjčních nákladů slouží speciální ustanovení zákona o daních z příjmů a nelze připustit, aby správce daně nad rámec omezení podle § 25 odst. 1 písm. zk), zl), w) a § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů extenzivním výkladem nepřipustně omezil využití cizího kapitálu daňovým subjektem. K tomu žalobce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 10. 2017, č. j. 22 Af 86/2015 - 43. Nelze akceptovat, aby využití cizího kapitálu správce daně obecně identifikoval jako nestandardní transakci, při které údajně nedochází k ekonomickému přínosu pro daňový subjekt. Správci daně vůbec nepřísluší se vyjadřovat k ekonomickým rozhodnutím daňových subjektů, jak budou své podnikání financovat. Správce daně má při hodnocení daňové uznatelnosti cizího kapitálu při splnění všech podmínek zákona o daních z příjmů přihlížet pouze k tomu, zda z pohledu daňového subjektu, který tuto cenu cizího kapitálu hradí, může využití cizího kapitálu rozumně vést s přiměřenou pravděpodobností k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů. Využití předmětné daňové pobídky bylo v případě žalobce zcela v souladu se smyslem a účelem zákona o daních z příjmů. Poskytnutí daňového zvýhodnění nebylo a není v rozporu s cílem sledovaným právní úpravou.
27. Žalovaný konstatoval zneužití práva s cílem čerpání výhody v podobě tvrzeného nulového zdanění příjmů z úroků z dluhopisů. K tomu žalobce uvádí, že úroky z dluhopisů podléhají dani z příjmů a daňový subjekt tyto úroky zdaňoval při využití technického postupu zaokrouhlování příjmů z cenných papírů podle § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů. Podle žalobce je naprosto nepřijatelné, aby žalovaný dovozoval zneužití práva z vydání korunových dluhopisů, pokud veřejně finanční správa opakovaně tvrdila, že prostá emise korunových dluhopisů nemohla být zneužitím práva. Žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 6 Afs 156/2014 - 47. Žalobce opakovaně zdůrazňuje, že je jeho volbou, jakou formu cizího kapitálu pro své financování zvolí. Pokud zvolil cizí kapitál ve formě úpisu dluhopisů, jednalo se o zcela legitimní rozhodnutí. Daňová výhoda korunových dluhopisů byla dočasná a nyní je již zrušena.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

Žalobce by však dluhopisy využil, i kdyby byly úrokové příjmy zdaněny 15 %. I v takovém případě je využití dluhopisů jako nástroje externího financování optimální a vhodné.

28. Na dalším místě žaloby se žalobce přímo vyjadřuje k jednotlivým pasážím napadeného rozhodnutí, přičemž setrvale opakuje, že prokázal relevantními důkazními prostředky a dvěma znaleckými posudky, že transakce měla racionální ekonomický smysl a důvod a že se podařilo dosáhnout předem panem K. vytyčených cílů. Žalovaným prezentovaný závěr o tom, že ekonomicky racionální by bylo přikročit k úpisu dluhopisů v rozsahu a čase, kdy nezbytnost získání externích finančních zdrojů by byla reálná, považuje žalobce za nepodložený, oproti tvrzením žalobce, která jsou podložena dvěma znaleckými posudky. Žalovaný při této úvaze nedomyslel další otázky, např. to, z čeho by byla uhrazena kupní cena 100 % akcií SIKO CB a.s. a jaké finanční náklady by s tím byly spojeny, zda by bylo vůbec reálné upsat dluhopisy v libovolnou dobu, v libovolném rozsahu, a jaké finanční prostředky by s tím byly spojeny. Navíc žalovaný tyto skutečnosti hodnotí retrospektivně, avšak se znalostí současného stavu a vývoje dané věci. Takové znalosti však žalobce v době rozhodování o restrukturalizaci neměl a ani mít nemohl a musel se rozhodovat na základě dlouhodobé predikce.
29. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že žalobce úpisem dluhopisů žádné finanční prostředky nezískal. Tuto skutečnost žalobce nespornuje, neboť uvádí, že žalobce úpisem dluhopisů částečně splatil svůj dluh za 100 % akcií společnosti SIKO CB a.s. (započtením). Započtení pohledávek se řadí mezi řádný způsob zániku závazku, který nahrazuje splnění. Institut zápočtu posuzoval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 5. 2005, č. j. 5 Afs 158/2004 - 94. Započtení vzájemných pohledávek je postaveno na roveň finanční úhradě. Je irrelevantní činit mezi oběma způsoby zániku závazku (splacení a započtení) jakéhokoli rozdílu. Započtení má stejný dopad, jako kdyby za úpis dluhopisů obdržel žalobce úplatu na svůj účet, kterou by obratem použil na úhradu kupní ceny akcií.
30. Žalobce dále namítá, že v zákonné definici dluhopisu není uvedeno, že by si jeho vydáním emitent půjčoval peníze za účelem financování dalšího rozvoje nebo svých investičních záměrů. Vydání dluhopisu nemusí být přímo spojeno s půjčkou peněz či jakýmkoliv peněžním tokem směrem k emitentovi. Dluhopis vyjadřuje závazek emitenta hradit po určitou dobu úroky z dluhopisu a v době splatnosti uhradit nominální částku dluhopisu. Pro vydání dluhopisů ani nemusí existovat určitý účel emise. Žalovaný uvedené sice akceptoval, přičemž však bez relevantní opory doplnil, že se splacení dlužné částky předpokládá v penězích. Taková argumentace je však podle žalobce účelová. Ovšem vyplývá z ní i to, že úhrada zápočtem rozhodně není vyloučena.
31. Žalovaný měl v napadeném rozhodnutí dále za to, že jestliže je cílem odpočtu daňově uznatelných úroků podpora rozvoje podnikání, pak tento cíl u žalobce naplněn nebyl. Zde žalobce oponuje tím, že sekundárním prodejem dluhopisů získal finanční prostředky ve výši 50 milionů Kč, které neprodleně zapojil do financování rozvoje nových poboček a do propagace.
32. Pokud měl žalovaný za to, že reálná potřeba dluhového financování vznikla až v roce 2018 při rozchodu s obchodní značkou SIKO, pak žalobce oponuje tím, že prokázal, že již v letech 2012 až 2013 byl panu K. zřejmý rozchod s touto obchodní značkou. Nelze tedy žalobci vytýkat, že se na tuto reálnou možnost začal připravovat s předstihem.

33. Žalovaný dále označil získání finančních prostředků ze sekundárního prodeje dluhopisů za účelové a činěné v reakci na probíhající daňovou kontrolu a trestní řízení. Žalobce uvedené odmítá a uvádí, že finanční prostředky reálně využil k budování sítě poboček a že v budoucnu předpokládá další takové využití dluhopisů i včetně možnosti jejich poskytnutí jako zástavy bance při poskytnutí bankovního úvěru.
34. Závěrem se žalobce ohradil proti tvrzení, že se pan K. podílel na vytvoření umělé situace, která žalobci umožnila získat výhodu v podobě nižšího základu daně a nižší daňové povinnosti a panu K. v podobě nezdaněných příjmů z úroků z dluhopisů. Žalobce má za prokázané, že se o uměle vytvořenou situaci nejednalo. Jednalo se o restrukturalizaci, která měla racionální důvod, který byl v průběhu daňové kontroly vysvětlen a prokázán. Žalobce provedenými operacemi nezískal žádné nelegitimní daňové zvýhodnění, zachoval se stejně jako je běžné v reálném podnikatelském prostředí při realizaci akvizice na dluh s péčí řádného hospodáře s tím, že realizací celé transakce se žalobce z ekonomického a právního hlediska připravil na období, kdy již nebude moci využívat synergických výhod spojených s užíváním obchodní značky SIKO, a naopak bude muset výrazně investovat do rozvoje vlastní obchodní značky a distribuční sítě prodejen, přičemž toto období, jak správně žalobce předvídal v roce 2013, již nastalo, a to v roce 2018.
35. Žalobce závěrem zdůraznil, že dostatečně zdůvodnil a prokázal ekonomickou podstatu transakce (mj. dvěma znaleckými posudky znaleckých ústavů v oboru ekonomika), prokázal, že chování žalobce, jakož i chování zaniklé společnosti SIKO CB a.s., jakož i pana K., mělo ekonomický smysl, čímž nad rámec své důkazní povinnosti vyvrátil tvrzení správce daně, že hlavním důvodem realizace transakce bylo získání daňové výhody.
36. Správce daně a žalovaný naopak podle žalobce neunesli důkazní břemeno k prokázání svého tvrzení, že došlo ze strany žalobce ke zneužití práva. Žalovaný nedostatečně zdůvodnil napadené rozhodnutí a nevypořádal se relevantním způsobem s předloženými důkazními prostředky, což podle žalobce způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Daňové orgány zcela v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu odmítají předložené znalecké posudky a žalovaný nezákonně odmítl provést výslech svědka a znalce. Daňové orgány překročily své kompetence, neboť hodnotily a rozporovaly skutečnosti, které jim dle judikatury hodnotit nepřísluší.
37. Závěrem své žaloby žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Stručné shrnutí vyjádření žalovaného

38. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž v plném rozsahu vypořádal odvolací námitky, shrnul relevantní skutečnosti, popsal zjištěný skutkový stav a podal v něm dostatečné zdůvodnění svého závěru o zneužití práva žalobcem.
39. Žalovaný ve vyjádření k žalobě podal podrobný rozbor problematiky zneužití práva a odkázal na rozsáhlou judikaturu českých i evropských soudů. V posuzovaném případě není sporu o tom, že žalobce postupoval formálně v souladu se zákonem. Sporné je, zda celá transakce měla ekonomické *ratio* nebo byla provedena „uměle“ s cílem získat daňové zvýhodnění. Daňovým subjektům není bráněno uzpůsobit své podnikání tak, aby minimalizovaly své daňové náklady, nicméně pokud však jediným, resp. hlavním účelem transakcí je získání nelegitimní daňové výhody, nelze takové jednání považovat za právem

aprobované. Z toho důvodu bylo nutné se zabývat pozadím celého případu a posoudit ekonomickou racionalitu uskutečněných obchodních operací. Žalovaný zhodnotil, právě celkový sled jednání zúčastněných stran nemůže v nyní posuzovaném případě vést k jinému závěru, než že předmětná transakce byla uskutečněna především za účelem zatížení žalobce nákladovými úroky spojenými s emitovanými dluhopisy, a současně došlo k získání neoprávněné výhody pana K. v důsledku příznivého daňového režimu jakožto vlastníka dluhopisů, tj. došlo k vytvoření umělého zadlužení žalobce za účelem snížení jeho daňové povinnosti. Žalovaný nesdílí názor žalobce, že ekonomické důvody transakce byly jím prokázány.

40. Žalovaný má za to, že okolnosti transakce jako celek vykazují neracionální až absurdní jednání, které je v rozporu s účelem a smyslem zákona; objektivní kritérium zneužití práva je tak naplněno. Uměle vytvořená transakce byla nastavena panem K., jenž byl v rozhodujícím intervalu realizované transakce v průběhu roku 2014 současně vlastníkem, nebo se podílel přímo či nepřímo na vedení zúčastněných společností. V této skutečnosti je podle žalovaného třeba spatřovat naplnění subjektivního kritéria zneužití práva. Uvedená transakce by nebyla možná právě bez propojenosti subjektů.
41. K procesním námitkám žalovaný shrnul, že má za to, že napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné není. Pokud správce daně či žalovaný odmítli provést výslech navržených svědků či znalců, pak tak učinili z důvodu nadbytečnosti takového dokazování.
42. Žalovaný uzavřel, že přestože v daném případě došlo k naplnění formálních podmínek pro daňovou uznatelnost nákladů (úroků z dluhopisů) podle § 24 zákona o daních z příjmů, tyto podmínky byly vytvořeny pouze uměle a nerespektují skutečný smysl zákona. Nastavené podmínky transakce byly v rozporu s účelem zákona (objektivní okolnosti) a hlavním účelem bylo získání daňové výhody zatížením žalobce úrokovými náklady, a to vytvořením umělých podmínek pro její dosažení, což bylo umožněno propojeností osob podílejících se na transakci (subjektivní okolnosti).

Replika žalobce

43. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného opakovaně zdůraznil, že relevantními důkazy, včetně zásadního důkazu znaleckými posudky, prokázal objektivní ekonomické důvody, které jej vedly k rozhodnutí o restrukturalizaci, jakož i cíle, které se tím podařilo dosáhnout. Jak již bylo popsáno v žalobě, důvody restrukturalizace byly následující: nastavit holdingové uspořádání společností ve vlastnictví pana K. a příprava na rozchod s obchodní značkou SIKO. Žalobce dále v replice uvedl, že má za to, že správce daně vykonstruoval kauzu o zneužití práva pouze na základě toho, že žalobce do restrukturalizace zapojil korunové dluhopisy.
44. Žalobce je toho názoru, že samotný sled a rychlost událostí či propojenost osob nemůže být důkazem zneužití práva. Je to pouze a výlučně správce daně či žalovaný, kteří nesou břemeno důkazní ke svému tvrzení o zneužití práva, tj. mají povinnost prokázat kumulativní naplnění podmínek pro zneužití práva. Daňové orgány podle názoru žalobce důkazní břemeno neunesly.
45. Žalobce od samého počátku deklaruje a prokazuje ekonomické důvody restrukturalizace, která byla naplánována jako jeden celek v rámci spojených osob tak, aby vznikla holdingová struktura. Vzhledem k tomu, že v rámci restrukturalizace chtěl pan K. vyřešit

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

několik věcí najednou, byla zvolena poměrně komplikovaná restrukturalizace se zapojením evropské společnosti ASMAREA SE, u níž bylo možné využít emise dluhopisů s příznivým daňovým režimem. Pan K. se s péčí řádného hospodáře snažil restrukturalizací připravit své podnikání na možné negativní ekonomické důsledky rozchodu s obchodní značkou SIKO.

46. Žalobce dále v replice v reakci na vyjádření žalovaného podrobně popisuje důvody zapojení korunových dluhopisů a výhodnost tohoto postupu. Žalobce zdůrazňuje, že ekonomické důvody restrukturalizace je nezbytné posuzovat ve vzájemných souvislostech a v celé komplexnosti. Žalovaný se však snaží účelově zpochybnit jednotlivé kroky restrukturalizace.

Podstatný obsah správního spisu

47. Ze správního spisu vyplynuly pro nyní projednávanou věc následující podstatné skutečnosti:
48. Protokolem ze dne 20. 3. 2017, č. j. X, byla u žalobce zahájena daňová kontrola na dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2014. Ve spise jsou založeny protokoly o ústním jednání ze dnů 27. 3. 2017 a 13. 4. 2017. Žalobce předkládal v řízení řadu dokladů a smluv.
49. Správce daně vydal dne 5. 9. 2017 pod č. j. X, výzvu k prokázání skutečností podle § 92 odst. 4 ve spojení s § 86 odst. 3 písm. c) daňového řádu. Dne 6. 10. 2017 podal žalobce vyjádření k výzvě správce daně.
50. Dne 27. 2. 2018 zaslal správce daně žalobci kontrolní zjištění, v jehož závěru bylo uvedeno, že správce daně zvýší základ daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2014 o částku 47 629 966 Kč a tím dojde ke zvýšení poslední známé daňové povinnosti o částku 9 049 700 Kč. K uvedenému bude přistoupeno z důvodu závěrů kontrolního šetření ve věci převodu dluhopisů společnosti ASMAREA SE (žalobce), nákupu akcií SIKO CB a.s. a fúze a ve věci postoupení pohledávky za společností JK INTERIER STUDIO s.r.o. Žalobci byla stanovena lhůta v délce 45 dnů k vyjádření se k výsledkům kontrolního šetření a k navržení jeho doplnění.
51. Dne 15. 5. 2018 podal žalobce vyjádření k výsledku kontrolního zjištění a návrh na jeho doplnění. Žalobce doložil posudek č. X společnosti Equity Solutions Appraisals, znalecký ústav, týkající se posouzení ekonomických důvodů k provedení transakce (posudek ESA).
52. Následně pod č. j. X byla správcem daně zpracována zpráva o daňové kontrole, v jejímž závěru bylo konstatováno, že správce daně nemění své závěry uvedené v kontrolním zjištění. Zpráva o daňové kontrole byla projednána dne 24. 10. 2018 (protokol č. j. X).
53. Dne 25. 10. 2018 vydal správce daně dodatečný platební výměr na daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2014 tak, jak je již popsáno shora. Dne 23. 11. 2018 podal žalobce proti dodatečnému platebnímu výměru blanketní odvolání. Po výzvě správce daně žalobce ve stanoveného lhůtě doplnil odůvodnění svého odvolání. Žalobce v odvolání navrhl výslech znaleckého ústavu Equity Solutions Appraisals s.r.o.; výslech se uskutečnil dne 6. 2. 2019 (protokol č. j. X). Dne 6. 12. 2019 přeradil žalovaný do veřejné části spisu znalecký posudek č. 013/009/2017 ze dne 4. 3. 2018, zpracovaný B. (tento posudek byl vypracován na žádost Policie ČR, Národní centrály proti organizovanému zločinu).

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

54. Dne 18. 12. 2019 vydal žalovaný pod č. j. 52587/19/5200-11434-706502 seznámení se se zjištěnými skutečnostmi a výzvu k vyjádření v rámci odvolacího řízení, přičemž byla žalobci zaslána kopie částí posudku B.. Dne 3. 1. 2020 podal žalobce vyjádření k výzvě žalovaného, přičemž navrhl k důkazu výslech znalce B. a jeho konzultanta Š. a znalecký posudek, který bude předložen do 31. 1. 2020.
55. Dne 31. 1. 2020 předložil žalobce jako další důkazní prostředek znalecký posudek ze dne 31. 1. 2020, č. 847-13/2020, zpracovaný společností APELEN Valuation a.s., znaleckým ústavem v oboru ekonomika (posudek APELEN).
56. Následně vydal žalovaný dne 9. 3. 2020 napadené rozhodnutí. V něm žalovaný shrnul, že předmětem sporu je daňová uznatelnost částky 47 620 174,96 Kč (úroky z dluhopisů náklady spojené s vedení účtu a s realizací fúze obchodních společností ASMAREA SE a SIKO CB a.s.). Žalovaný ve shodě se správcem daně konstatoval, že žalobcem realizovanou transakcí došlo ke zneužití práva, kdy hlavním účelem této transakce bylo získání daňového zvýhodnění. Náklad byl vynaložen v rozporu s účelem zákona, dle kterého je možné zohlednit jen takové náklady, bez jejichž vynaložení by daňový subjekt vůbec nezískal či ani neměl možnost získat, případně udržet si zdanitelné příjmy. Bylo poukázáno na to, že pan K. byl před provedením transakce a v průběhu jejího uskutečňování přímým nebo nepřímým vlastníkem podílů ve společnostech, které se na transakci podílely, a současně byl členem jejich statutárních orgánů. Pan K. se tak svým jednáním a rozhodnutím podílel na uměle vytvořené situaci, která žalobci umožnila získat výhodu v podobě nižšího základu daně a nižší daňové povinnosti a jemu jako vlastníku dluhopisů realizovat nezdaněné příjmy z úroků z dluhopisů, které držel od 19. 3. 2014 do 19. 6. 2017.

Právní hodnocení krajského soudu

57. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud rozhodl při jednání dne 9. 6. 2021.
58. Při jednání setrvaly obě procesní strany na svých stanoviscích. Žalobce v žalobě i při jednání navrhl, aby krajský soud provedl k důkazu jednak vyjádření znaleckého ústavu APELEN Valuation a.s. k rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 14. 4. 2020 a vyjádření znaleckého ústavu Equity Appraisals s.r.o. k rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 16. 4. 2020. Krajský soud tyto důkazy pro nadbytečnost neprovedl, což bude odůvodněno níže. Krajský soud neprovedl k důkazu ani kopii listu č. 15 z novin Deník ze dne 14. 10. 2019, která měla dokládat inzerci sekundárního prodeje korunových dluhopisů; tato skutečnost nebyla v daňovém řízení rozporována, a proto ji krajský soud považuje za zjištěnou.
59. Žaloba není důvodná.
60. S ohledem na rozsáhlost žalobní argumentace považuje krajský soud v úvodu svého právního hodnocení za potřebné uvést, že povinnost posoudit všechny žalobní námitky neznámá, že krajský soud je povinen reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jeho úkolem je totiž vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 - 19). Tento závazek přitom nemůže být chápán tak, „že vyžaduje za všech okolností

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka (srovnej např. rozsudek ve věci Van de Hurk v. The Netherlands, ze dne 19. 4. 1994, Series No. A 288). To by mohlo vést zejména u velmi obsáhlých podání až k absurdním a kontraproduktivním důsledkům jsoucím v rozporu se zásadou efektivity a hospodárnosti řízení. Podstatné podle názoru Nejvyššího správního soudu je, aby se městský soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení tak, aby žádná z nich nezůstala bez náležité odpovědi. Odpověď na základní námitky však v sobě může v některých případech konzumovat i odpověď na některé námitky dílčí a související.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 - 130). Ostatně i Ústavní soud v této souvislosti konstatoval, že „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68, a obdobně též např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, a ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 - 50). Ve světle výše uvedeného přistoupil krajský soud k posouzení námitek žalobce.

Namítané procesní vady a nepřezkoumatelnost

61. Krajský soud se z povahy věci nejprve zabýval žalobními námitkami procesního charakteru, které směřovaly především do procesu dokazování a týkaly se především odborných posudků, které jsou součástí daňového spisu. Pokud by totiž krajský soud zjistil, že došlo k pochybení v procesu dokazování a že se jedná o takovou vadu řízení, která měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, zrušil by pro takovou vadu napadené rozhodnutí. V takovém případě by bylo předčasné jakékoliv další hodnocení naplnění podmínek institutu zneužití práva.
62. Krajský soud se nejprve zaměřil na povahu posudků, které jsou obsahem daňového spisu. Žalobce předložil v průběhu daňové kontroly posudek ESA a v průběhu odvolacího řízení posudek APELEN, které hodnotí ekonomickou racionalitu a relevanci transakce provedené žalobcem, kterou správce daně zhodnotil jako daňově zneužívající uměle vytvořenou situaci a neuznal proto daňové náklady ve smyslu § 24 zákona o daních z příjmů.
63. Rozhodně nelze přisvědčit tvrzení žalobce, že daňové orgány jím předložené posudky odmítly. Obsahem těchto posudků se zabývaly a vypořádaly je, i když se s nimi neztotožnily; uvedené vyplývá ze zprávy o daňové kontrole (posudek ESA hodnocen na str. 57 až 62) i z napadeného rozhodnutí (důkaz posudkem APELEN zhodnocen v bodech 85 až 97 napadeného rozhodnutí, důkaz posudkem ESA zhodnocen v bodech 98 až 116 napadeného rozhodnutí).
64. Především je nutné uvést, že posudek předložený účastníkem řízení je v daňovém řízení považován za listinný důkaz (srov. § 93 odst. 1 daňového řádu a § 95 téhož zákona *a contrario*). Správce daně i žalovaný proto znalecké posudky hodnotili stejně jako ostatní listinné podklady předložené žalobcem během řízení. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2018, č. j. 2 Afs 398/2017 - 42 (bod 42), obdobně též viz odborná literatura, a sice Baxa, J. a kol. *Daňový řád. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011; komentář k § 95. Důkazní sílu znaleckého posudku má tak v daňovém

řízení pouze posudek zpracovaný znalcem ustanoveným správcem daně (§ 95 daňového řádu).

65. Pokud by případně v daňovém řízení přicházela v úvahu analogická aplikace následujícího právního závěru Nejvyššího správního soudu z rozsudku ze dne 2. 7. 2015, č. j. 9 As 206/2014 - 48, a sice že „*má-li posudek předložený účastníkem správního řízení náležitosti znaleckého posudku dle § 127a o. s. ř., postupuje se při jeho provádění stejně jako při provádění znaleckého posudku znalce ustanoveného správním orgánem podle § 56 správního řádu z roku 2004,*“ který byl vysloven pro účely běžného správního řízení podle správního řádu, pak této kvalitě posudky předložené žalobcem taktéž neodpovídaly. Jak krajský soud ověřil z obou posudků, tak přestože mají znaleckou doložku, neobsahují náležitosti podle § 127a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a to konkrétně neobsahují klauzuli o tom, že si je znalec vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku.
66. Krajský soud tak uzavírá, že posudky předložené žalobcem mají kvalitu listinného důkazu, a to soukromé listiny. Nelze se tedy dovolávat posuzování odbornosti otázek, k nimž údajně dle žalobce neměl správce daně erudici. Právě naopak správce daně k posuzování otázek stran ekonomické racionality a relevance transakce odbornou erudici má a je schopen a oprávněn tyto otázky na základě zjištěného skutkového stavu sám hodnotit a právně podřadit pod kategorii zneužití práva, resp. posoudit zda ke zneužití práva došlo či nikoliv. Kontrola účetnictví a ostatních povinností daňových subjektů podle příslušných právních předpisů spadá do zákonem vymezené pravomoci a působnosti orgánů finanční správy při správě daní. K posouzení toho, zda žalobce v roce 2014 účtoval v souladu se zákonem, měly proto daňové orgány dostatečné odborné znalosti. Uvedené se potvrzuje i z toho, že správce daně při provádění daňové kontroly žádného znalce na rozkrytí kroků a účelu transakce neustanovil, neboť jej nepotřeboval.
67. S uvedeným souvisí dále i to, jakým způsobem žalovaný naložil s posudkem B., který byl podle obsahu daňového spisu do něj založen až po skončení daňové kontroly, tj. až v průběhu odvolacího řízení, kdy byl získán od orgánů činných v trestním řízení. Tento posudek pro účely daňového řízení taktéž představuje pouze důkaz soukromou listinou. Nejde o posudek znalce, kterého by ustanovil správce daně. Tento posudek, jak krajský soud ověřil, taktéž neobsahuje náležitosti podle § 127a o. s. ř., a proto na něj skutečně nelze v daňovém řízení nahlížet jako na znalecký posudek a tak s ním nakládat. Ostatně jak plyne z obsahu napadeného rozhodnutí, žádná zásadní důkazní hodnota tomuto posudku přiznávána žalovaným nebyla. Především je třeba vyzdvihnout, že tento posudek neměl správce daně při provádění daňové kontroly k dispozici a veškerá skutková zjištění a jejich hodnocení prováděl autonomně v rámci své vlastní kompetence, znalce k těmto záležitostem ustanovovat nepotřeboval. Žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí zhodnotil, že posudek B. potvrdil závěry správce daně již dříve učiněné v rámci svého autonomního „vyšetřování“ dané kauzy a v rámci své autonomní úvahy. V tomto ohledu hodnotí krajský soud posudek B. jako důkaz zcela nadbytečný, bez nějž by se daňové orgány v řízení obešly. Po formální stránce namítal žalobce, že tento posudek byl zpracován znalcem s neodpovídající specializací. Krajský soud se ztotožňuje se závěry žalovaného v bodě 81 napadeného rozhodnutí a konstatuje, že tento znalec byl ustanoven v trestním řízení a byl vybrán orgány činnými v trestním řízení; uvedené tedy bylo zcela mimo gesci daňových orgánů.

68. Žalobce dále po formální stránce zpochybnil posudek B. stran jeho náležitostí; žalobce tvrdí, že tento posudek nesplňuje požadavky podle vyhlášky č. 37/1967 Sb. Uvedenou námitku vyhodnotil krajský soud jako nedůvodnou, vzhledem k tomu, že již bylo konstatováno, že se v případě posudku B. nejedná o znalecký posudek, který by musel splňovat náležitosti podle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, a podle prováděcí vyhlášky č. 37/1967 Sb. Žalobce dále zpochybnil přezkoumatelnost posudku B. z důvodu toho, že v něm není přesně uvedeno, z jakých podkladů vycházel. Podle žalobce nemohl mít znalec k dispozici veškeré relevantní podklady. Z obsahu posudku vyplývá, že znalec měl k dispozici dokumentaci předanou mu dne 5. 12. 2017, a to listinné dokumenty ve dvou šanonech (specifikované v předávacím protokolu) a elektronické dokumenty na 1 ks CD nosiči s názvem „SIKO - FÚ Strakonice“. Krajský soud při vypořádání této námítky opakovaně připomíná, že se v případě posudku B. jedná pro účely daňového řízení o soukromou listinu, se kterou i tak žalovaný nakládal a přílišnou důkazní váhu jí nikterak nepřipisoval, jak lze seznat z obsahu napadeného rozhodnutí, v němž s obsahem posudku B. v podstatě nepracuje a neopírá o něj své závěry. Žalovaný měl skutkový stav a jeho hodnocení za dostatečně provedené ze strany správce daně a závěry posudku B., které sice podporují závěry správce daně, nebyly v tomto směru žalovaným nikterak vyzdvihovány jako podpora pro jeho zamítavé rozhodnutí ve věci. V tomto ohledu tedy podle krajského soudu není zcela rozhodné, z jakých konkrétních listin zpracovatel posudku vycházel. Samozřejmě by tato skutečnost byla jednoduše ověřitelná vyžádáním předávacího protokolu ze dne 5. 12. 2017, ovšem to bylo podle krajského soudu nadbytečné za situace, kdy je z obsahu napadeného rozhodnutí zjevné, že žalovaný z posudku B. v zásadě nevycházel a ani z něj nikterak necitoval a neodvolával se na něj. Žalovaný vycházel z toho, co zjistil a zhodnotil autonomně správce daně v rámci své zákonné kompetence. Pokud jde o údaj o tom, že měl zpracovatel posudku k dispozici 1 ks CD nosič od správce daně s dokumenty týkajícími se věci žalobce, který obdržel dne 5. 12. 2017, tak je zřejmé, že měl k dispozici listinu, které měl správce daně k dispozici k tomuto datu. V tomto směru nepovažuje krajský soud za zásadní vadu napadeného rozhodnutí, že se žalovaný k této dílčí námitce do podkladů posudku B. nevyjádřil. Žalovaný podal své souhrnné vyjádření k posudku B. v bodech 79 až 82, což krajský soud považuje za zcela dostatečné vypořádání vznesených argumentů žalobce.
69. Žalobce dále připomíná, že posudek B. byl kriticky zhodnocen i v posudku APELEN, který žalobce předložil v odvolacím řízení. K tomu žalovaný v bodě 82 napadeného rozhodnutí uvedl, že v kapitole 5.2. posudku APELEN hodnotí zpracoval posudek B. s tím tvrzením, že B. více sledoval peněžní toky než ekonomickou podstatu samotné transakce; posudek APELEN v této kapitole opět vysvětluje ekonomickou podstatu transakce obdobně jako v kapitole 5.1. Žalovaný konstatoval, že k těmto závěrům posudku APELEN (ad kapitola 5.1.) se vyjadřuje na jiném místě napadeného rozhodnutí (viz body 85 až 97). Jinými slovy řečeno, žalovaný vypořádal oponenturu proti posudku B tím, že vypořádal tvrzení obsažená v posudku APELEN. Jestliže žalobce tvrdí, že posudek B. se nezabývá ekonomickým pozadím a ekonomickými důvody transakce, tak k tomu krajský soud uvádí, že není zcela podstatné, co a jak hodnotil posudek B., nýbrž to, že správce daně i žalovaný se ekonomickým pozadím a ekonomickými důvody transakce podrobně zabývali a vyjádřili se ke všem relevantním tvrzením a důkazům předloženým žalobcem. Případné nedostatečně komplexní hodnocení ekonomického pozadí a okolností transakce v posudku B. nemá žádný vliv na výsledek daňového řízení, neboť to nebyl důkaz, o který by své závěry správce daně a žalovaný opíral.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

70. V rovině procesního postupu vznesl žalobce žalobní námitky ohledně výsledku zpracovatelů posudků. Předně vytýkal žalovanému, že výslech znalce A., který zpracoval posudek ESA, byl proveden ryze formálně a že správce daně, který výslech vedl, neměl ani žádných doplňujících dotazů. Krajský soud se seznámil s protokolem o výsledku pana A., který byl vyslýchán jako znalec, nicméně jak již bylo konstatováno shora, jím podaný posudek neměl kvalitu znaleckého posudku, nýbrž listinného důkazu soukromé povahy. Pan A. byl tudíž vyslýchán jako zpracovatel posudku, a to na základě návrhu žalobce. Z protokolu o výsledku pana A. je zřejmé, že správce daně nejprve zjišťoval okolnosti vypracování posudku ESA a následně se ptal na konkrétní závěry posudku a žádal jejich vysvětlení. Správce daně výslech vedl tak, že pokládal konkrétní otázky k obsahu posudku ESA; v žádném případě tak nelze uvažovat o tom, že byl výslech veden toliko formálním způsobem. Při výsledku pana A. byl přítomen člen představenstva žalobce, zástupce žalobce a odborná konzultantka. Osoby přítomné za žalobce dostaly v závěru výsledku možnost položit panu A. otázky týkající se posudku ESA. Ani jedna z přítomných osob svého práva nevyužila, k čemuž lze toliko uvést, že takový postup jde k tíži žalobce, neboť ten nevyužil své možnosti, aby se pana A. dotázal otázkami na odpovědi, které mohly z jeho pohledu přispět k vyjasnění sporných otázek. Žalobce svého práva nevyužil, proto je nyní bezpředmětné namítat, že výslech byl veden formálně. Není tomu tak.
71. Dále žalobce namítal pochybení žalovaného, které mělo spočívat v tom, že neprovedl výslech zpracovatel posudku APELEN. Jak již bylo konstatováno, není posudek APELEN posudkem znaleckým, nýbrž listinným důkazem soukromou listinou, který byl tedy i takto hodnocen. Žalovaný potřebu výsledku zpracovatele posudku neměl a s obsahem posudku se vypořádal v bodech 85 až 97 napadeného rozhodnutí. Povinnost výsledku zpracovatele posudku jakožto soukromé listiny z ničeho nevyplývá. Pokud žalobce měl za to, že by výslech zpracovatele posudku APELEN měl nějaký důkazní přínos ve věci, měl jeho výslech navrhnout, avšak neučinil tak. K tomu se poznamenává, že ani výslech znalce ustanoveného správcem daně podle § 95 odst. 4 daňového řádu není povinným důkazním prostředkem, neboť pravidlem je písemné podávání znaleckých posudků.
72. Konečně žalobce namítal i procesní pochybení žalovaného, které mělo spočívat v tom, že na návrh žalobce neprovedl výslech zpracovatele posudku B. a jeho konzultanta, a to toliko s odůvodněním, že se blíží konec prekluzivní lhůty. Je skutečností, že žalovaný v bodě 82 napadeného rozhodnutí uvedl, že výslech pana B. a jeho konzultanta není z důvodu blížící se prekluzivní lhůty reálný a přiměřený. Takové odůvodnění neprovedení důkazních návrhů by samo o sobě jistě nemohlo obstát, neboť lze dát žalobci za pravdu, že aktuální délka odvolacího řízení nebyla způsobena žalobcem. Žalobce byl s obsahem posudku B. seznámen v prosinci 2019 a hned 3. 1. 2020 na něj reagoval a navrhoval výslech osob a zadání dalšího posudku. Určitý časový prostor do konce prekluzivní lhůty, který by nastal dne 21. 3. 2020 (jak uvádí žalovaný v bodě 82 napadeného rozhodnutí), tak ještě k dispozici pro příp. výslech osob byl. Nicméně přesto nelze přisvědčit námitce, že žalovaný nepřistoupil k doplnění dokazování pouze z obavy před prekluzí práva stanovit daň. Záměr žalovaného ukončit dokazování v prekluzivní lhůtě je obecně zájmem legitimním a souladným s hlavním cílem správy daní, kterým je správně zjistit a stanovit daň a zabezpečit její úhradu (srov. § 1 odst. 2 daňového řádu). Argument žalovaného, že se blíží konec prekluzivní lhůty pro stanovení daně, ovšem nebyl klíčovým a jediným argumentem pro odmítnutí dalších důkazních návrhů. Žalovaný odůvodnil neprovedení navrhovaných výsledků dále tím, že takové výsledky by byly nadbytečné, neboť

k vyhodnocení skutkového stavu dospěl správce daně zcela sám, aniž by měl k dispozici toto odborné posouzení, které došlo ke stejným závěrům jako správce daně. Jak již bylo uvedeno shora, tento posudek bral i žalovaný v podstatě za marginální důkaz, na kterém své závěry a odůvodnění napadeného rozhodnutí nestavěl. Celé posouzení skutkového stavu věci a následné právní závěry vyplývají z hodnocení, které provedl autonomně správce daně bez jakékoliv pomoci znalce, odborníka či odborného konzultanta. Z toho pohledu lze skutečně uzavřít, že posudek B. sám o sobě nepřinesl ve věci ničeho nového, a nebylo proto nezbytné jeho zpracovatele a konzultanta vyslýchat. V dané věci by se navíc nejednalo o výpověď osoby, která nějakou skutečnost vnímala svými smysly a mohla by o tom podat svědectví, šlo by o vyjádření odborného názoru na obchodní transakce žalobce, který již byl zaznamenán a vysvětlen písemně, a proto písemná oponentura žalobce proti tomuto posudku zcela postačovala. Žalobce totiž své výtky vůči posudku B. zformuloval ve svém písemném vyjádření ze dne 3. 1. 2020, s nimiž se žalovaný vypořádal v bodech 79 až 82 napadeného rozhodnutí. Krajský soud tak má za to, že důvody pro neprovedení navržených výsledků byly žalovaným v napadeném rozhodnutí vysvětleny a lze je aprobovat. Krajský soud taktéž považuje provedení takových navržených důkazů za nadbytečné.

73. Vzhledem k tomu, že ani jeden z posudků (ESA, APELEN, B.) neměly kvalitu znaleckého posudku, nebylo na místě odstraňovat rozpory mezi nimi postupem popsaným v judikatuře, např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2010, č. j. 7 Afs 50/2010 - 60, tj. výsledkem znalců, příp. zadáním revizního znaleckého posudku. Všechny posudky byly soukromými listinami a tak také byly hodnoceny. Žalobce staví především odvolací řízení do roviny „*bitvy posudků*“, ovšem zcela opomíjí to, že daňové orgány si předmětné otázky mohly posoudit samy, neboť k tomu disponují svou kompetencí a erudicí, odborná posouzení nebo znalecké zkoumání ke svým závěrům vůbec nepotřebovaly. Posudky ESA, APELEN a B. tak obsahují spíše odborné názory na danou problematiku, které však nemají pro účely daňového řízení kvalitu znaleckého zkoumání a výsledného znaleckého posudku, na kterém by záviselo hodnocení vysoce odborné otázky, k jejímuž hodnocení není správce daně sám oprávněn ani povolán. Právě naopak správce daně i žalovaný byli zcela oprávněni tyto otázky hodnotit sami na základě své odbornosti a zákonné kompetence.
74. Konečně žalobce namítal i to, že bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces, když bylo správcem daně odmítnuto provedení důkazu výsledkem U., který se účastnil jednání o kupní ceně a připravoval smluvní dokumentaci pro účely vyjednávání podmínek prodeje žalobce (tehdy SIKO CB SE) společnosti SIKO KOUPELNY a.s. Tento svědek by mohl podle žalobce vysvětlit, jaké aspekty ovlivnily celkovou kupní cenu žalobce. Tuto námitku neshledal krajský soud důvodnou, přičemž k odůvodnění tohoto svého závěru odkazuje na bod 114 tohoto rozsudku.
75. Žalobce v žalobě taktéž vznesl námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou spatřuje v tom, že napadené rozhodnutí není dostatečně zdůvodněno a že se žalovaný relevantním způsobem nevypořádal s předloženými důkazními prostředky. Jak vidno, uvedená námitka je vznesena velice obecně a nekonkrétně.
76. V otázce požadavků na kvalitu odůvodnění správního rozhodnutí lze poukázat např. na rozsudek ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005 - 65, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že z rozhodnutí správního orgánu musí být mimo jiné patrné, „*proč správní*

orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné, nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů.“ Jinými slovy z rozhodnutí správního orgánu musí plynout, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodný, jak uvažil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil. Povinnost odůvodnit rozhodnutí však z druhé strany nemůže být chápána tak, že vyžaduje podrobnou odpověď na každý argument účastníků řízení (srov. obdobně například nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3441/11). Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek a není proto vyloučeno, aby případné mezery odůvodnění tato rozhodnutí vzájemně zaplňovala (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013 - 25).

77. Krajský soud neshledal, že by napadené rozhodnutí ve spojení se zprávou o daňové kontrole trpělo ve smyslu shora vytyčených kritérií takovými nedostatky, které by jeho nepřezkoumatelnost zakládaly. Při obecnosti uplatněné námitky taktéž nemá krajský soud za to, že by správce daně či žalovaný nedostatečně vypořádali důkazní prostředky, které v řízení hodnotili. Ve vztahu k odborným posudkům se krajský soud vyjádřil již shora a pouze doplňuje, že pokud žalovaný zaujal jiný právní náhled na věc než žalobce, tak to neznamená, že se s námitkami nevypořádal.
78. Krajský soud konstatuje, že namítané procesní vady v postupu žalovaného ani správce daně neshledal, a proto mohl přistoupit k meritornímu přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů.

Zneužití práva

79. Po vypořádání procesních námitek se krajský soud zabýval námitkami týkajícími se otázky (ne)prokázání zneužití práva představující podstatu posuzované věci. Ani tyto námitky nejsou důvodné.
80. Zákaz zneužití práva byl historicky ve své podstatě nepsaným obecným principem právním, který se normativně projevuje rovněž v právu veřejném. Teprve s účinností od 27. 3. 2019 byla zásada zákazu zneužití práva zakotvena výslovně v daňovém řádu (viz novela č. 80/2019 Sb.). Níže citovaná judikatura se tak zcela zřetelně promítla i v aktuální dikci § 8 odst. 4 daňového řádu, dle něhož platí, že při správě daní se nepřihlíží k právnímu jednání a jiným skutečnostem rozhodným pro správu daní, jejichž převažujícím účelem je získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového právního předpisu.
81. V oblasti daňového práva je to ovšem především rozhodovací činnost soudů, která při posuzování jednotlivých případů dospěla k vymezení pojmu zneužití práva. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 -48, publ. pod č. 869/2006 Sb. NSS, definoval zneužití práva jako situaci, „*kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady lex specialis derogat legi generali vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější, než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním (viz. Knapp, V.: Teorie práva. C. H. Beck, Praha, 1995, s. 184-185). Výkonu práva, který je vlastně jeho zneužitím, proto soud neposkytne ochranu. Právo je jedním ze společenských* Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

normativních systémů; je tedy nerozlučně spjata s existencí společnosti, kterou svým regulativním působením významně ovlivňuje. (...) V tomto svém regulativním působení musí právo předkládat svým adresátům racionální vzorce chování, tedy takové vzorce, které slouží k rozumnému uspořádání společenských vztahů. To je příkaz nejen pro zákonodárce, ale i pro adresáty právních norem a orgány, které tyto právní normy autoritativně interpretují a aplikují; smyslu práva jako takového odpovídá pouze takový výklad textu právního předpisu, který takové uspořádání vztahů ve společnosti respektuje. Výklad, který by - při existenci několika různých interpretačních alternativ - racionalitu uspořádání společnosti pomíjel, nelze považovat za správný a závěr, k němuž dospívá, potom důsledně vzato nelze považovat ani za existující právo, a to z toho důvodu, že se přičí základnímu smyslu práva. Ostatně odedávna platí, že znát zákony neznamena znát jenom jejich text, ale především pochopit jejich smysl a působení; obdobné platí o právu samém. Při existenci několika interpretačních alternativ tedy takové chování, které není v souladu s požadavkem rozumného uspořádání společenských vztahů, je chováním protiprávním; takové chování může mít zároveň povahu zneužití subjektivního práva.“

82. Na tyto závěry Nejvyšší správní soud navázal např. v rozsudku ze dne 17. 12. 2007, č. j. 1 Afs 35/2007 - 108, dle něhož „[t]ímto prizmatem Nejvyšší správní soud pohlíží též na ta ustanovení zákona o daních z příjmů, jež vymezují daňově relevantní příjmy a výdaje daňového subjektu. Jestliže tedy ustanovení § 18 odst. 1 zákona o daních z příjmů stanoví, že předmětem daně z příjmů právnických osob jsou příjmy z veškeré jejich činnosti a z nakládání s veškerým jejich majetkem, má tím na mysli takovou činnost a takové nakládání s majetkem, které **sleduje racionální účel, které tedy není samoúčelné, resp. jehož jediným smyslem není právě snížení daňové povinnosti cestou obcházení daňových zákonů**. Je tedy třeba pečlivě rozlišovat situaci, kdy daňový subjekt volí z různých do úvahy přicházejících alternativ, které mají svůj samostatný smysl, tu, která je pro něho daňově nejvýhodnější, což je legitimní, právem aprobovaný postup, od situace, kdy právě jediným smyslem dané činnosti či transakce je získání nelegitimního daňového zvýhodnění. Ve druhém případě se jedná, jak vyplývá z uvedeného rozsudku, o chování zákonem jen zdánlivě dovolené, která má však ve skutečnosti povahu chování protiprávního, a může za určitých okolností nabýt povahy zneužití veřejného subjektivního práva daňového subjektu, jemuž soudy ve správním soudnictví nemohou poskytovat ochranu. Tento obecný princip, formulovaný ve zmíněném rozsudku Nejvyššího správního soudu, jenž úspěšně prošel testem ústavnosti (usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2007, sp. zn. III. ÚS 374/06), má své vyjádření i v zákoně o daních z příjmů, a to mimo jiné v ust. § 23 odst. 10 tohoto zákona, podle něhož se pro zjištění základu daně vychází, až na zákonem stanovené výjimky, z účetnictví vedeného podle účetních předpisů, pokud ovšem nedochází ke krácení daně jiným způsobem. Je tedy třeba rozlišovat rovinu formální, zachycenou právě v účetnictví, od roviny faktické, v níž je třeba sledovat mimo jiné pravý smysl a účel aktivit, k nimž se váží příjmy a výdaje daňového subjektu“ (důraz doplněn).
83. K výkladu zásady zákazu zneužívání práva významně přispěl i Soudní dvůr EU. V daňové oblasti nelze nezmínit rozsudek ve věci Halifax ze dne 21. 2. 2006, C-255/02. S odkazem na svoji předcházející judikaturu (rozsudky ze dne 11. 10. 1977, Cremer, 125/76, Recueil, s. 1593, bod 21; ze dne 3. 3. 1993, General Milk Products, C-8/92, Recueil, s. I-779, bod 21, a Emsland-Stärke, ze dne 14. 12. 2000, C-110/99, Recueil, s. I-11569, bod 51) Soudní dvůr EU uvedl, že použití právní úpravy Společenství nemůže jít tak daleko, aby zahrnovalo zneužívající praktiky hospodářských subjektů, tedy plnění, jež nejsou uskutečněna v rámci obvyklých obchodních podmínek, nýbrž pouze s cílem získat zneužívajícím způsobem

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

výhody upravené právem Společenství. Znak zneužití práva v oblasti daňového práva předtím výstižně vyjádřil ve stanovisku k věci Halifax generální advokát, jehož právní závěry Soudní dvůr EU fakticky přejal do svého rozhodnutí. „S odkazem na rozsudek ve věci Emsland Stärke uvedl (viz bod 67 stanoviska), že při posuzování zneužití práva je třeba stanovit, zda existuje kombinace objektivní okolnosti (i přes formální splnění podmínek stanovených dle pravidel Společenství, nebylo dosaženo účelu těchto pravidel) a subjektivního prvku (cílem je získání výhody ze stanovených pravidel umělým vytvořením podmínek pro její získání). Jak uvedl generální advokát, není to úmysl, co je určující pro posouzení zneužití. Záleží především na tom, zda činnost objektivně nemá žádné jiné vysvětlení než zajistit daňové zvýhodnění (bod 70). Za předpokladu, že se zjistí, že tyto objektivní okolnosti existují, musí být přijat závěr, že osoba, která se dovolává doslovného znění ustanovení práva Společenství, aby uplatnila právo, které je v protikladu ke svým účelům, si nezaslouží takové právo mít (bod 71).“ (citováno z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2011, č. j. 2 Afs 83/2010 – 68, podtržení doplněno).

84. Z uvedené rozhodovací praxe tedy mimo jiné vyplývá, že ke zneužití práva dochází v případech splnění dvou kumulativních podmínek. První podmínkou je, že ze všech objektivních okolností případu musí vyplývat, že **hlavním účelem dotčených plnění je získání daňového zvýhodnění**. Druhá nezbytná podmínka zneužití práva spočívá v tom, že získání daňového zvýhodnění by přes naplnění formálních požadavků platných právních předpisů bylo **v rozporu s cílem sledovaným těmito ustanoveními**. „Hlavním účelem transakce ve smyslu rozhodnutí ve věci C-255/02 Halifax je takový její účel, který ve srovnání s případnými jinými dalšími jejími účely je natolik neporovnatelně významnější, že tyto ostatní účely ve své podstatě zastiňuje a zásadně marginalizuje, takže od nich lze při zkoumání hospodářského smyslu dotčené transakce odhlédnout. Je na soudu (resp. správním orgánu), aby prokázal, že tímto hlavním účelem je získání daňového zvýhodnění. Dle citované judikatury je nutné zkoumat skutečný obsah a význam dotčených plnění. Lze přitom vzít v úvahu čistě umělý charakter těchto plnění, jakož i právní, hospodářské nebo personální vztahy mezi subjekty účastnícími se plánu na snížení daňové zátěže. (obdobně rozhodnutí ESD ve věci C-94/05 - Emsland-Stärke).“ (citováno z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 6 Afs 156/2014 - 47, podtržení doplněno).
85. V intencích shora vyložených závěrů krajský soud přistoupil k posouzení otázky, zda daňové orgány dostatečně prokázaly naplnění znaků zneužití práva. Dospěl přitom k závěru, že důkazní břemeno v tomto ohledu unesly.
86. Krajský soud předesílá, že žalobce v podstatě nezpochybňuje samotná skutková zjištění daňových orgánů, neboť je ve vlastním popisu skutkových okolností případu popisuje shodně. Žalobce pouze nesouhlasí s jejich hodnocením ze strany daňových orgánů. Správce daně i žalovaný rozhodné skutkové okolnosti posuzované věci popsali velice obsáhle a podrobně, tudíž lze na příslušné pasáže napadeného rozhodnutí, popř. zprávy o daňové kontrole odkazovat.
87. V nyní projednávané věci je spornou otázkou, zda se žalobce dopustil zneužití práva tím, že si v příznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2014 zahrnul nákladové úroky z dluhopisů a náklady fúze do nákladů na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů podle § 24 zákona o daních z příjmů. Podle žalovaného žalobce sice formálně naplnil podmínky stanovené zákonem o daních z příjmů, nicméně s ohledem na skutkové okolnosti případu bylo uplatnění těchto nákladů zhodnoceno správcem daně

i žalovaným nikoliv jako výkon práva, nýbrž jako jeho zneužití. Uvedené náklady byly považovány daňovými orgány za součást uměle vytvořené situace, která žalobci umožnila získat výhodu v podobě nižšího základu daně a nižší daňové povinnosti a panu K. jako vlastníku dluhopisů realizovat nezdaněné příjmy z úroků z dluhopisů. Z toho důvodu byl žalobci zvýšen základ daně o 47 620 174,96 Kč, neboť jako daňově uznatelné nebyly uznány náklady na úroky z dluhopisů v roce 2014 a náklady provedené fúze.

88. K cíli a účelu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů se ve své judikatuře několikrát vyjádřil Ústavní soud, který např. v nálezu ze dne 2. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 438/2001, vyslovil, „že výklad zákona je třeba provádět i v kontextu různých společenských zájmů, je nutno v něm hledat cíl, proč takový zákon a v takovém znění společnost přijala. Jestliže zákon o daních z příjmů umožňuje odečíst si od získaných příjmů z podnikání výdaje, tedy dovoluje zdanit pouze tu část finančního zisku, která výdaj na zajištění příjmu bere na zřetel, činí tak zjevně proto, aby podpořil podnikání, aby docházelo k obnovování techniky, hmotného investičního majetku a dosahovalo se rozvoje podnikání.“ Stejně tak ovšem Ústavní soud uvedl, že správce daně musí mít k dispozici nástroje, které mu umožní zamezit spekulativnímu snižování základu daně. Toto pravidlo formuloval Ústavní soud např. v nálezu ze dne 23. 4. 2001, sp. zn. II. ÚS 67/2000, kdy konstatoval, „že podle ústavních zásad ukládání daní a jejich správy finančními orgány je v souladu s Ústavou takové zdanění příjmů, které vychází z nákladů skutečně vynaložených na jejich dosažení. Finanční orgány musí mít právo neuznat výdaje uplatněné daňovým subjektem, které s jeho podnikatelskou činností nesouvisí nebo jsou nepřiměřené. Bez této kontroly by daňové subjekty mohly uplatňovat jakékoli výdaje.“ Obecným účelem § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů je tedy podpora rozvoje podnikání. Konkrétním účelem možnosti uplatňování úroků z úvěrových finančních nástrojů do daňově uznatelných nákladů je pak pobídka k financování podnikání získáním finančních prostředků dluhem z cizích zdrojů.
89. Se žalobcem lze souhlasit v tom, že české daňové právo reglementuje tuto daňovou pobídku podnikání dluhem z cizích zdrojů a že v konkrétních ustanoveních omezuje její daňovou uznatelnost, zejména ve vztahu ke spojeným osobám ve smyslu § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů. Žalobce má za to, že daňové orgány nepřipustně omezily využití cizího kapitálu daňovým subjektem. Jak již bylo konstatováno, ve věci není pochyb o tom, že formální podmínky pro daňovou uznatelnost nákladů (úroky z dluhopisů a náklady fúze) byly splněny, nicméně na základě individuálních okolností daného případu, tj. na základě konkrétně zjištěného a popsání skutkového stavu, bylo zjištěno a vysloveno, že v tomto konkrétním případě nelze daňovou uznatelnost těchto nákladů připustit, neboť se jedná o zneužití práva (k tomu viz níže). Není tedy pravdou, že by daňové orgány nepřipustně omezily využití cizího kapitálu žalobcem. Daňové orgány vycházely z platné právní úpravy a formálně uznatelnost nákladů nezpochybnilly, neboť žalobce vyhověl platné právní úpravě, nicméně byly zpochybněny materiální podmínky pro uplatnění těchto nákladů (test zneužití práva), a to ovšem striktně na individuálním půdorysu dané kauzy. Rozhodně se nejednalo o situaci, kterou žalobce v žalobě konstruuje, a sice že by správce daně „využití cizího kapitálu (...) obecně identifikoval jako nestandardní situaci, při které údajně nedochází k ekonomickému přínosu pro daňový subjekt, ale naopak dochází k navýšení nákladů o cenu cizího kapitálu, a tím ke zhoršení majetkové situace subjektu.“
90. Pokud se žalobce v této souvislosti dovolával rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 10. 2017, č. j. 22 Af 86/2015 - 43, publ. pod č. 3719/2008 Sb. NSS, pak krajský soud Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

konstatuje, že tato kauza se týkala slevy na dani podle § 35 zákona o daních z příjmů a Krajský soud v Ostravě dospěl k závěru, že správce daně nepřipustně rozšířil okruh podmínek pro možnost uplatnění slevy na dani. V nyní projednávané kauze však správce daně nikterak nepřipustně nerozšiřoval zákonná omezení při uplatňování daňově uznatelných nákladů ve smyslu § 24 a násl. zákona o daních z příjmů. Jak již bylo uvedeno, správce daně považoval naplnění podmínek formálně za splněné, ovšem z konkrétních okolností daného případu zjistil a prokázal, že šlo o zneužití práva, a proto o předmětné náklady základ daně žalobci zvýšil.

91. Skutkový stav byl daňovými orgány zjištěn a popsán následovně (žalobce skutkový stav líčí obdobně a nerozporuje jej):
92. Dne 31. 10. 2012 vzniká společnost ASMAREA SE (tj. žalobce) jako ready-made společnost určená k prodeji, která nevykonává obchodní činnost. ASMAREA SE dne 19. 12. 2012 emituje 500 milionů ks dluhopisů, které mají podobu zastupitelného dluhopisu v zaknihované podobě, ve formě na majitele, každý ve jmenovité hodnotě 1 Kč, nesoucí pevný úrokový výnos ve výši 12 % p. a. (vyplácen čtvrtletně zpětně), se splatností dluhopisů v roce 2032. Dle emisních podmínek nebudou dluhopisy nabízeny formou veřejné nabídky, emitent může dluhopisy kdykoliv odkupovat na trhu a vlastník dluhopisů může kdykoliv požádat emitenta o předčasné splacení v případě, že dojde po datu emise ke změně způsobu zdaňování. Dluhopisy byly emitovány za příznivé právní úpravy zdaňování úroků z korunových dluhopisů nulovou daní (k tomu se odkazuje na body 23 až 37 napadeného rozhodnutí). Tyto dluhopisy zůstaly zatím ve vlastnictví emitenta a nebyly využity. K tomu krajský soud doplňuje, že se uvedené skutečnosti v roce 2012 staly nezávisle na vůli pana K.. V této době s ním společnost ASMAREA SE nebyla nijak personálně ani finančně spojena.
93. Vedle toho existuje společnost SIKO CB a.s., která byla založena v roce 2003, jejímž jediným akcionářem je v roce 2014 pan K.. Jedná se o vysoce prosperující společnost, o čemž svědčí mj. výše nerozděleného zisku minulých let ve výši cca 471 milionů Kč, výsledek hospodaření běžného účetního období cca 36 milionů Kč a výše vlastního kapitálu ve výši cca 550 milionů Kč (údaje vykázané ke dni 31. 12. 2013).
94. Dne 14. 3. 2014 na scénu vstupuje společnost BIANCONERO, s. r. o., jejímž jediným společníkem je pan K., a která kupuje 100 % akcií ve společnosti ASMAREA SE.
95. Dne 17. 3. 2014 na základě Smlouvy o převodu účastenských akcií společnost ASMAREA SE nabývá 100 % akcií společnosti SIKO CB a.s., přičemž převodcem akcií byl pan K. a nabyvatelem společnost ASMAREA SE. Převodem akcií vznikl této společnosti závazek ve výši 750 milionů Kč vůči panu K.
96. Dne 17. 3. 2014 na základě Smlouvy o převodu dluhopisů převádí společnost ASMAREA SE 500 milionů ks dluhopisů na jejich nabyvatele pana K.. Tímto převodem vznikl panu K. závazek ve výši 500 milionů Kč vůči společnosti ASMAREA SE (podle smlouvy měla být úplata uhrazena do dvou měsíců od uzavření smlouvy).
97. Dne 18. 3. 2014 je uzavřena Dohoda o započtení pohledávek mezi panem K. a společností ASMAREA SE, přičemž byla započtena pohledávka společnosti ASMAREA SE za panem K. z titulu prodeje dluhopisů (500 milionů Kč) a částečně pohledávka pana K. za společností ASMAREA SE z titulu prodeje 100 % akcií společnosti SIKO CB a.s. (750 milionů Kč). Zbývajících částka 250 milionů Kč, kterou měla uhradit společnost

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

ASMAREA SE panu K., byla ještě v roce 2014 částečně uhrazena v penězích či zápočty až do neuhrazené výše zůstatku závazku v částce 130 milionů Kč ke konci roku 2014. Dne 16. 5. 2014 se pan K. stal vlastníkem dluhopisů.

98. Dne 1. 8. 2014 byla do obchodního rejstříku zapsána fúze společnosti ASMAREA SE (jako nástupnická společnost) a SIKO CB a.s. (jako zanikající společnost, přičemž 100 % jejích akcií již společnost ASMAREA SE dne 17. 3. 2014 koupila). Na základě rozhodnutí jediného akcionáře ze dne 18. 7. 2014 došlo ke sloučení společností s tím, že na společnost ASMAREA SE přešlo jmění zanikající společnosti SIKO CB a.s. s rozhodným dnem fúze 1. 1. 2014. V důsledku fúze došlo ke změně obchodní firmy na SIKO CB SE.
99. V souvislosti s vlastnictvím dluhopisů vyplatila emitující společnost ASMAREA SE (po fúzi pod názvem SIKO CB SE) v roce 2014 panu K. úrokový výnos ve výši 45 milionů Kč, který byl příjmem pana K. s nulovou daní z příjmů.
100. Dne 1. 1. 2018 se společnost SIKO CB SE přejmenovala na SENESI, SE.
101. Správce daně označil postup žalobce za zneužití práva, neboť byla nastolena situace, která navozovala možnost splnění podmínek pro uplatnění nákladů (úroků z dluhopisů a nákladů fúze) jako daňově účinných, avšak svým účelem a podstatou odporovala smyslu a účelu zákona o daních z příjmů. Transakce mezi personálně propojenými osobami nebyly nastaveny v rámci obvyklých obchodních podmínek, nýbrž pouze s cílem získat zneužívajícím způsobem výhody upravené zákonem, což bylo umožněno tímto propojením osob. Pan K. byl před provedením transakce a v jejím průběhu přímým nebo nepřímým vlastníkem podílů ve společnostech, které se na transakci podílely (společnosti BIANCONERO, s.r.o., SIKO CB a.s. i žalobce) a současně byl členem jejich statutárních orgánů. Podle daňových orgánů se tak pan K. podílel svým jednáním a rozhodnutím na uměle vytvořené situaci, která žalobci umožňovala získat výhodu v podobě nižšího základu daně a nižší daňové povinnosti a jemu jako vlastníku dluhopisů umožnila realizovat příjmy z úroků z dluhopisů s nulovou daňovou povinností.
102. Krajský soud přistoupil k posouzení otázky, zda daňové orgány dostatečně prokázaly naplnění znaků zneužití práva. Dospěl přitom k závěru, že důkazní břemeno v tomto ohledu unesly, ač žalobce v žalobě tvrdí opak. Krajský soud má za to, že správce daně, a potažmo žalovaný dostatečně konkrétně zdůvodnili své pochybnosti a popsali, proč dospěli k závěru o zneužití práva, který znemožňuje uznat žalobcem uplatněné náklady; zároveň dali žalobci možnost vysvětlit, že se o zneužití práva nejednalo a že transakce měla jasný ekonomický smysl. K tomu lze odkázat především na výzvu k prokázání skutečností ze dne 5. 9. 2017; dále měl žalobce možnost vysvětlit ekonomické důvody transakce po seznámení s kontrolním zjištěním a dále i v řízení odvolacím. Krajský soud dále dává za pravdu správci daně, potažmo žalovanému, že žalobci se předloženými důkazními prostředky nepodařilo prokázat ekonomickou racionalitu transakce, tj. že hlavní účel transakce byl jiný než dosažení daňového zvýhodnění.
103. Zcela zásadní pro posouzení dané věci je skutečnost, že na celé transakci se podílely výhradně spojené osoby, tj. společnosti ovládané přímo či nepřímo panem K. (pan K.a byl také statutárním orgánem v těchto společnostech) a sám pan K.a jako nabyvatel dluhopisů.
104. Daňové orgány zhodnotily a krajský soud se s nimi ztotožňuje, že pan K. fakticky prodal akcie SIKO CB a.s. sám sobě a tím umožnil vznik pohledávky, kterou bylo možné započíst na pohledávku za prodané dluhopisy. Pan K. tak získal dluhopisy, aniž musel reálně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

vynaložit finanční prostředky a v důsledku toho ani žalobce prodejem dluhopisů žádné reálné finanční prostředky nezískal. Prodej akcií byl nadto krok, který nebyl s ohledem na budoucí fúzi společností ASMAREA SE a SIKO CB a.s. nezbytný, neboť obě společnosti byly v době fúze ovládány přímo či nepřímo panem K., a nebylo tedy nutné získat majoritní podíl na společnosti SIKO CB a.s. za účelem snadnějšího procesu fúze. Celá situace byla uměle vytvořena v důsledku vlivu jedné osoby na celou transakci, což by v rámci běžných obchodních vztahů nebylo možné. Pan K. získal uvedenými transakcemi 500 milionů Kč dluhopisů emitovaných ve výhodném daňovém režimu, přičemž žalobce za ně nezískal žádnou reálnou finanční hodnotu, neboť možnost zápočtu pohledávky za prodej akcií společnosti SIKO CB a.s. byla zcela zjevně účelově vytvořena a nebyla v rámci rozumného uspořádání obchodních vztahů nezbytná; k tomu, aby následně proběhla fúze, nebylo třeba, aby nejdříve došlo ke koupi 100 % akcií. Fúze tedy mohla proběhnout i bez nutnosti prodat nejprve akcie SIKO CB a.s. žalobci. Kdyby fúze proběhla bez předchozího prodeje 100 % akcií žalobci, tak by pouze bylo nutno navíc provést výměnu akcií nástupnické společnosti za akcie zanikající společnosti v souladu se zákonem.

105. Nabytí dluhopisů panem K. v roce 2014 a jejich držení až do roku 2017 se tak skutečně jeví jako účelový mezikrok (viz bod 123 napadeného rozhodnutí), v rámci něhož bylo možné ze žalobce vyvádět finanční prostředky ve formě úrokových nákladů, které snižovaly základ daně a daňovou povinnost žalobce a zároveň umožnily panu K. čerpat přímé a nezdaněné (resp. zdaněné nulovou daní) finanční prostředky v podobě úrokových výnosů od žalobce. Jak vysvětlil žalovaný v bodě 141 a bodě 63 napadeného rozhodnutí, pokud by k fúzi nedošlo, pak by byly úroky z dluhopisů nedaňovým nákladem. V tomto ohledu tedy daňové orgány hodnotily fúzi taktéž jako účelovou.
106. Uvedená transakce významným způsobem zatížila žalobce, který měl povinnost hradit 60 milionů Kč ročně jako úrokové výnosy panu K., aniž za to předem získal reálné finanční prostředky ve výši 500 milionů Kč za prodej dluhopisů. Uvedená transakce tak umožnila panu K. vyvádět od žalobce značné finanční prostředky, které pro pana K. znamenaly čistý příjem zatížený nulovou daní, na rozdíl např. od situace, kdy by mu byly vypláceny dividendy, neboť ty jsou zdaňovány 15 % srážkovou daní. Z tohoto pohledu se jeví jako zcela promyšlená volba ready-made společnosti ASMAREA SE, která měla jednak tu správnou právní formu, na kterou se žalobce hodlal v rámci celé transakce přeměnit, ale především měla emitováno 500 milionů Kč dluhopisů v příznivém daňovém režimu, které v této společnosti byly připraveny a čekaly na své využití v budoucnu poté, co tuto společnost někdo odkoupí.
107. V dané souvislosti je však třeba zdůraznit, že žalobci není samo o sobě vytýkáno, že využil v roce 2012 emitovaných korunových dluhopisů a že je zapojil do svých operací. Tyto úvěrové finanční nástroje byly v té době takto uzákoněny, a proto bylo možné jejich plné využití v mezích zákona včetně využití daňových výhod, které přinášely. Je to však obsah a sled jednotlivých kroků prováděných spojenými osobami a posouzení transakce ve svém celku, co vede k závěru o účelovém zapojení korunových dluhopisů do celé transakce a o umělosti celé situace. V roce 2014 úpis dluhopisů na pana K. neměl žádný ekonomický přínos pro žalobce a nelze nalézt žádný ekonomicky zdůvodnitelný a racionální důvod této operace. Žalobci by jistě nebylo přičítáno k tíži, kdyby měl i nadále dluhopisy tzv. připraveny k úpisu až do okamžiku jejich reálného ekonomického využití, které by přineslo cizí finanční zdroje k realizaci rozvoje sítě poboček a budování nové obchodní značky SENESE v aktuálním čase. Krajský soud se zcela ztotožňuje s názorem žalovaného, Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

že ekonomicky racionální by bylo přikročit k úpisu tzv. připravených korunových dluhopisů v rozsahu a čase, kdy nezbytnost získání externích finančních zdrojů by byla zcela reálná a bylo by lze oprávněně očekávat nutnost finančních výdajů na realizaci zcela konkrétních projektů. Zapojení dluhopisů jejich prodejem panu K. jako mezikrok před jejich sekundárním úpisem nelze považovat za ekonomicky přínosné pro žalobce, neboť vedlo k obrovskému zatížení výdajové stránky účetnictví žalobce a ke zneužívajícím způsobem dosaženému snížení základu daně a snížení daňové povinnosti žalobce, zatímco pan K. za zcela ekonomicky neodůvodněného zapojení korunových dluhopisů vyváděl ze žalobce značné finanční prostředky ve formě pro něj čistých úrokových výnosů. Titul pro zápočet (převod dluhopisů vs. převod 100 % akcií) byl přitom vytvořen evidentně účelově, tak aby nemuselo dojít k reálným finančním tokům mezi spojenými osobami.

108. Krajský soud má ve shodě s daňovými orgány za prokázané naplnění objektivního i subjektivního kritéria zneužití práva. Subjektivní kritérium zneužití práva se zakládá především na propojení subjektů zúčastněných na celé transakci. Všechny zúčastněné společnosti byly 100 % vlastněny přímo či nepřímo panem K., který jakožto člen statutárních orgánů o všech krocích transakce za smluvní strany rozhodoval. Byla tak uměle vytvořena situace, která je v rozporu se smyslem a účelem zákona o daních z příjmů. Z pohledu realizace běžných obchodních činností byly podmínky transakce uměle vytvořené.
109. Objektivní kritérium zneužití práva se zakládá na popisu celé transakce a na závěrech z toho učiněných. Jde o účelové zapojení společnosti ASMAREA SE do restrukturalizace z toho důvodu, že tato společnost měla emitovány dluhopisy v příznivém daňovém režimu, a následné kroky spočívající v převodu dluhopisů na pana K., v nákupu 100 % akcií společnosti SIKO CB a.s., v započtení a fúzi. Zápočtem získal pan K. dluhopisy, aniž musel reálně vynaložit finanční prostředky, přičemž naopak žalobce za prodej dluhopisů žádné reálné finanční prostředky nezískal. Převod akcií byl účelovým krokem, který umožnil možnost započtení, a pro realizaci fúze nebyl nezbytný. Daná transakce se tak jeví z ekonomického hlediska neopodstatněnou a vedenou pouze snahou získat nelegitimní daňové zvýhodnění. Smyslu a účelu zákona o daních z příjmů tak nebylo dosaženo. Podrobněji viz body 103 až 106 tohoto rozsudku.
110. Podle žalobce nebyla naplněna podmínka, že hlavním (jediným) důvodem transakce bylo získat daňové zvýhodnění. Žalobce uvedl řadu ekonomických důvodů, které vedly pana K. k provedení restrukturalizace skupiny jeho společností tak, aby byla nastavena holdingová struktura, bylo dosaženo právní formy evropské společnosti a aby byla korporátní skupina připravena na budoucí možné scénáře (ukončení spolupráce s obchodní značkou SIKO, prodej SIKO CB a.s., resp. SIKO CB SE potenciálnímu investorovi, alternativně získání finančních prostředků pro rozvoj vlastní obchodní značky a rozvoj sítě poboček) atd. Tyto důvody provedení restrukturalizace jsou jistě v obecné rovině akceptovatelné a pochopitelné, nicméně samy o sobě nevysvětlují, proč byl zvolen shora popsáný způsob a proč byly jednotlivé kroky transakce nastaveny tak, aby vedly především k získání nelegitimní daňové výhody, když bylo daňovými orgány přesvědčivě popsáno a vysvětleno, že kroky, které žalobce při restrukturalizaci činil a které vedly právě k získání daňového zvýhodnění, nebyly nezbytnou podmínkou provedené restrukturalizace v roce 2014 a taktéž úpis dluhopisů v roce 2014 nepřinesl žalobci žádné reálné finanční prostředky.

111. Krajský soud je ve shodě s daňovými orgány v tom, že žalobce neprokázal racionální ekonomické důvody transakce; přitom daňové orgány zhodnotily jak tvrzení žalobce, tak i obsah a závěry posudků ESA a APELEN.
112. Žalobce se v žalobě dovolával důvodů transakce z jeho pohledu, a sice restrukturalizace kapitálové skupiny, optimalizace financování, přípravy na budoucí scénáře, změna právní formy, vykázání oceňovacího rozdílu. Restrukturalizace jistě mohla být provedena takovým způsobem, aby v rámci ní nedocházelo k účelovým operacím typu převod 100 % akcií (K. → ASMAREA SE) pouze proto, aby vznikl titul pro zápočet za převod dluhopisů (ASMAREA SE → K.) atd. Dále např. přeměna právní formy na evropskou společnost mohla být uskutečněna změnou právní formy ve smyslu příslušného zákona. Fúze mohla být provedena, aniž by muselo předtím dojít k nákupu 100 % akcií budoucí nástupnickou společností atd. Pokud jde o vykázání oceňovacího rozdílu, pak krajský soud odkazuje na str. 61 zprávy o daňové kontrole, přičemž se shoduje s hodnocením správce daně, že snaha o zrealnění tržní hodnoty žalobce taktéž nemůže být důvodem pro ekonomické ospravedlnění transakce. Ve světle všech zjištění daňových orgánů se ekonomické důvody transakce tak, jak je podává žalobce a dokládá je posudkem ESA a posudkem APELEN, jeví jako důvody podružné a marginální, od nichž lze odhlédnout, vedle důvodu hlavního, kterým bylo dosažení nelegitimního daňového zvýhodnění nastavením umělé situace mezi spojenými osobami, aby na daňovou výhodu bylo dosaženo.
113. Dále žalobce tvrdil důvody transakce z pohledu pana K. (rozložení portfolia, stabilní inkaso ve formě úroků z dluhopisů, holdingové uspořádání, redukce rizik) a z pohledu výhod pro celou podnikatelskou skupinu pana K. (vytvoření silné skupiny, synergie). Jak již konstatovaly daňové orgány, přínosy, které transakce měla pro pana K. či pro jeho podnikatelskou skupinu, které jsou zřejmě nesporné, nemohou být důvodem pro daňovou uznatelnost nákladů žalobce. Daňové orgány poukázaly na tu skutečnost, že české daňové právo nezná korporátní či skupinovou daň a každá jednotlivá společnost ze skupiny je samostatným daňovým subjektem. Nelze tedy daňovou účinnost nákladů jednoho daňového subjektu prokazovat možnými výnosy či výhodami jiného spojeného daňového subjektu.
114. Žalobce v žalobě popisuje, že již od roku 2013 bylo panu K. zřejmé, že spolupráce s obchodní značkou SIKO bude ukončena, a to v horizontu max. pěti let (viz smlouvy uzavřené celkem na dobu deseti let), a proto se na tuto situaci musel začít připravovat. Dále žalobce popisuje průběh jednání se SIKO KOUPELNY a.s. o možném odkupu žalobce v letech 2014 až 2017, k čemuž nakonec nedošlo. Žalobce se odkazoval na vysokou kupní cenu, která byla mezi stranami dohodnuta a že potenciální kupující měl zájem i o koupi dluhopisů. Žalobce k tomu navrhl provést výslech svědka U., což bylo správcem daně odmítnuto. Žalobce má za to, že daňové orgány neměly zájem zjistit podstatu toho, proč byla potenciální kupní cena tak vysoká. Vzhledem k tomu, že k prodeji žalobce investorovi nedošlo, je podle názoru krajského soudu nadbytečné podrobně zkoumat důvody, které vedly ke konkrétnímu nastavení potenciální kupní ceny žalobce vč. jím emitovaných dluhopisů; jedná se o hypotetické předpoklady, které podle názoru krajského soudu nemají žádný dopad do hodnocení transakce provedené žalobcem v roce 2014. Správce daně i žalovaný se k této otázce vyjádřili, a to na str. 64 zprávy o daňové kontrole a v bodě 127 a 128 napadeného rozhodnutí. Pokud jde o neprovedení výslechu U., který připravoval dokumentaci pro potenciální prodej žalobce a účastnil se jednání stran, tak se krajský soud ztotožňuje s názorem daňových orgánů o nadbytečnosti takové svědecké Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

výpovědi, neboť to, že obchodní jednání s potenciálním kupujícím probíhalo, bylo prokázáno listinnými důkazními prostředky, a mělo se jednat o svědectví o skutečnostech nastalých až v roce 2017, které i podle názoru krajského soudu nemohly mít vliv na posouzení transakce v roce 2014.

115. Žalobce v žalobě dále popisuje, jak po rozchodu s obchodní značkou SIKO na přelomu let 2017 a 2018 počal budovat vlastní obchodní značku SENESI, přičemž k tomu využil sekundární prodej dluhopisů, které veřejně inzeroval. Tomu předcházela v červnu 2017 úplatný převod celé emise dluhopisů od pana K. zpět na žalobce za cenu 500 milionů Kč. Následně se podařilo sekundárním prodejem upsat 50 milionů Kč dluhopisů, za což žalobce získal 50 milionů Kč, které ihned investoval do svého rozvoje. Žalobce má v plánu investovat celkem až 880 milionů Kč do sítě poboček. Budování nové obchodní značky a marketing si v letech 2018 a 2019 vyžádal 35 milionů Kč a strategie nákupních cen a nárůst skladových zásob si vyžádal 55 milionů Kč (což žalobce nesl primárně ze svých provozních prostředků). Dle žalobce je zřejmé, že další finanční prostředky budou doplňovány na základě prodeje dluhopisů, což umožní využití cizích zdrojů, nebo budou dluhopisy nabízeny jako zástava na bankovní úvěry. Krajský soud nikterak nezpochybňuje to, že sekundární úpis dluhopisů přinesl žalobci 50 milionů Kč, které ihned zapojil do budování sítě poboček, a že je bude taktéž příp. nabízet bankám jako zástavu za bankovní úvěry. Krajský soud ovšem nesouhlasí s tvrzením žalobce, že toto dokládá, že dochází k naplňování jednoho z bodů ekonomické podstaty transakce. Nelze odhlížet od toho, že v dané kauze je řešena podstata transakce učiněné v roce 2014, kdy došlo k primárnímu úpisu dluhopisů; tato transakce ve spojení se všemi kroky s ní souvisejícími tak, jak již bylo opakovaně popsáno shora, byla zhodnocena jako účelově vytvořená umělá situace, která vedla k získání nelegitimní daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem zákona o daních z příjmů. Nelze odhlédnout od toho, že primárním úpisem dluhopisů došlo k ekonomickému zatížení žalobce úrokovými náklady, které byly vypláceny panu K., aniž by žalobce za to reálně získal 500 milionů Kč. Získal za to 100 % akcií společnosti SIKO CB a.s., ale to jak již bylo taktéž opakovaně konstatováno, byl účelově vytvořený převod aktiv mezi spojenými osobami tak, aby mohlo dojít k jeho částečnému započtení na pohledávku za převod dluhopisů. Pan K. v roce 2014 získal z úroků na dluhopisech čistý příjem 45 milionů Kč, v roce 2015 a 2016 získal čistý příjem vždy 60 milionů Kč a v polovině roku 2017 převedl dluhopisy zpět na žalobce za jejich nominální hodnotu 500 milionů Kč. Jak se podává z bodu 131 napadeného rozhodnutí, byla tato jeho pohledávka vyřešena tím, že ji postoupil na společnost BIANCONERO, s.r.o., která následně provedla zápočet se žalobcem na základě smlouvy o příplatku žalobci. Žalovaný k tomu v bodě 132 napadeného rozhodnutí rozebírá i ustanovení smlouvy o příplatku. Podle názoru krajského soudu sekundární úpis dluhopisů až po roce 2018 dokládá, že teprve v této době vznikla reálná potřeba získávat cizí zdroje pro rozvoj podnikání a že primární úpis dluhopisů byl učiněn účelově tak, jak se v tomto rozsudku opakovaně uvádí na mnoha jeho místech. Získávání cizích zdrojů úpisem dluhopisů totiž mohlo být realizováno již v roce 2014, což by vedlo k reálnému využití korunových dluhopisů a k reálnému získávání prostředků pro přípravu na budoucí rozchod s obchodní značkou SIKO. Takto však došlo jen k přeskupení korporátní skupiny pana K. tak, aby žalobce prozatím snížil svůj základ daně a svou daňovou povinnost a aby pan K. mohl prozatím získávat stabilní příjmy z úroků z dluhopisů „zatížené“ nulovou daní.

116. Žalobce dále tvrdil, že korunové dluhopisy pro své dlouhodobé flexibilní financování zvolil, neboť nabídka banky na dlouhodobé financování v roce 2013 byla značně nevýhodná pro nastavení podmínek (globální zástava pohledávek, zástavní právo ke všem nemovitostem, blankosměnka avalovaná panem K., pouze desetiletá splatnost atd.). Krajský soud ve shodě s daňovými orgány konstatuje, že bylo zcela věcí žalobce, jak vyhodnotí konkrétní nabídku banky na desetiletý úvěr v rozsahu 400 milionů Kč. Je skutečností, že volba externího financování podnikání je zcela na podnikatelském subjektu, tak aby pro sebe zvolil nejvýhodnější variantu, a to i z hlediska daňového, ovšem za předpokladu dodržení vymezených mantinelů, při jejichž překročení se může v konkrétním případě na základě konkrétních skutkových okolností jednat o zneužití práva tak jako v případě transakce, kterou žalobce provedl v roce 2014. Zapojení korunových dluhopisů jako zdroje pro dlouhodobé flexibilní financování žalobce, nebylo obecně nikterak zpochybněno. Zpochybněna byla celá transakce ve svém celku, v níž zapojení korunových dluhopisů jejich úpisem panem K. bylo jen jedním z vícero problematických kroků. Jinými slovy řečeno, žalobcem subjektivně hodnocená nevýhodnost podmínek bankovního úvěru v roce 2013, nemůže být důvodem pro ospravedlnění celé transakce v roce 2014, v rámci níž žalobce žádné reálné cizí finanční prostředky fakticky nezískal, zatímco, kdyby využil bankovní úvěr, tyto cizí finanční prostředky by pro své podnikání nepochybně získal.
117. Pokud žalobce namítl, že daňové orgány neakceptovaly zapojení korunových dluhopisů do transakce, což bylo dle jeho názoru jednoznačně výhodnější než bankovní úvěr, a relevantní důkazní prostředky v tomto směru nevypořádaly a pouze je odmítají, tak krajský soud uvádí, že daná námitka je poměrně obecně formulovaná. Není z ní zřejmé, které důkazní prostředky měly daňové orgány nevypořádat a odmítnout je. Krajský soud nemá z obsahu daňového spisu za to, že by se daňové orgány některými žalobcem předloženými listinnými důkazy nezabývaly. Daná námitka je proto pro její obecnost nedůvodná.
118. Žalobce se dovolává práva uspořádat si své podnikání tak, aby si snížil svoji daňovou povinnost, a dále toho, že neexistuje žádná povinnost podnikat takovým způsobem, aby se zvýšil daňový příjem státu. Základní zásadou podnikání je vybrat si co nejméně zdanitelný způsob provozování podnikání, aby se minimalizovaly náklady. V tomto kontextu žalobce odkázal na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2008, č. j. 7 Afs 54/2006 - 155, publ. pod č. 1778/2009 Sb. NSS. Žalobce se též dovolával nanejvýš restriktivního uplatňování zákazu zneužití práva (*ultima ratio*) a odkazoval na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74, publ. pod č. 2099/2010 Sb. NSS. Uvedené lze v obecné rovině odsouhlasit, nicméně taková svoboda podnikání existuje pouze v rozsahu legálních možností (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2006, č. j. 2 Afs 178/2005 - 64). Je třeba pečlivě rozlišovat situaci, kdy daňový subjekt volí z různých do úvahy přicházejících alternativ, které mají svůj samostatný smysl, tu, která je pro něho daňově nejvýhodnější, což je legitimní, právem aprobovaný postup, od situace, kdy právě hlavním smyslem dané činnosti či transakce je získání daňového zvýhodnění.
119. Krajský soud dále nemůže souhlasit s tvrzením žalobce, že se daňové orgány dopustily nepřipustného hodnocení jeho podnikatelské strategie, což jim nepřísluší a čímž narušily legitimní očekávání žalobce. Krajský soud konstatuje, že daňové orgány zcela v rámci svých kompetencí zjistily a zhodnotily zjištěný skutkový stav, a to jednotlivé kroky Shodu s prvopisem potvrzuje J. M.

transakce (restrukturalizace), přičemž rozkryly širší souvislosti jednotlivých operací a posléze je ve svém celku vyhodnotily jako zneužití práva. Žalobcovo legitimní očekávání v tomto smyslu nemohlo být nikterak zasaženo, neboť daňové orgány postupovaly zákonem předepsaným postupem v rámci daňové kontroly, přičemž umožnily žalobci uplatnění jeho procesních práv v plném rozsahu. Emisi a využití korunových dluhopisů daňové orgány obecně neproblematizovaly. Šlo však o účelovost zapojení korunových dluhopisů do celé transakce tak, jak již bylo opakovaně popsáno shora.

120. V další části žaloby žalobce uváděl konkrétní výtky k jednotlivým pasážím napadeného rozhodnutí. Předně se žalobce vymezoval proti závěru žalovaného, že ekonomicky racionální by bylo přikročit k úpisu dluhopisů v rozsahu a čase, kdy by nezbytnost získání externích finančních prostředků byla reálná. Krajský soud předesílá, že s tímto názorem žalovaného se zcela ztotožňuje, jak už ostatně uvedl i shora. Žalobce namítal, že není vůbec jisté, zda by bylo vůbec reálné upsat dluhopisy veřejnou nabídkou v libovolnou dobu a v libovolném rozsahu; tuto argumentaci hodnotí krajský soud jako spekulaci. Žalobce dále tvrdil, že žalovaný nedomyslel, z čeho by tedy žalobce v roce 2014 uhradil kupní cenu za převod 100 % akcií společnosti SIKO CB a.s., pokud by nedošlo k zápočtu za úpis dluhopisů. K tomuto již bylo opakovaně uvedeno, že převod akcií byl nepotřebným krokem v rámci následné fúze mezi již předem spojenými osobami. Operace spočívající v tom, že pak K. prodal 100 % akcií společnosti SIKO CB a.s. společnosti ASMAREA SE (ovládané společností BIANCONERO, s.r.o., kterou pan K. 100 % vlastnil) a za to zápočtem získal dluhopisy s 12 % úrokem p. a. v nominální hodnotě 500 milionů Kč a dalších 250 milionů Kč (které byly hrazeny jinak), se jeví jako nadbytečná a účelová v situaci, kdy následně došlo k fúzi zanikající společnosti SIKO CB a.s. s nástupnickou společností ASMAREA SE (poté pod názvem SIKO CB SE). Na jedné straně prodej akcií a na druhé straně úpis dluhopisů mezi takto spojenými osobami působí jako účelová transakce, aby vznikla možnost započtení vzájemných pohledávek. Argumentace o nutnosti odkupu 100 % akcií společnosti SIKO CB a.s. společností ASMAREA SE před tím, než mezi nimi došlo k fúzi, je zcela zavádějící. Celá restrukturalizace se odehrávala mezi spojenými osobami, neboť jedinou osobou, která o transakcích rozhodovala, byl pan K. prostřednictvím zúčastněných společností. Taková argumentace by byla opodstatněná např. v případě nákupu majoritního obchodního podílu v jiné nespřízněné obchodní korporaci, kde by určitá společnost díky tomu získala rozhodující vliv, který by jí umožnil rozhodnout o sloučení fúzi do jedné nástupnické společnosti. O takový případ se však v projednávané věci nejednalo. K fúzi tak za dané situace mohlo dojít, aniž by jí musel předcházet nákup obchodních podílů, resp. akcií společnosti SIKO CB a.s. Obdobnou skutkovou situaci stran fúze mezi spojenými osobami zhodnotil obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 10. 2015, č. j. 9 Afs 57/2015 - 120 (bod 51).
121. Pokud žalobce poukazuje na to, že forma zápočtu je vedle splacení dluhu zcela rovnocenným a legitimním způsobem zániku závazku, tak se konstatuje, že tuto skutečnost správce daně ani žalovaný nerozporovali. V daném případě nešlo o osamocenou otázku legitimitnosti tohoto způsobu zániku závazku; tu skutečně zpochybnit nelze. Ovšem šlo o zapojení zápočtu do celé transakce, což souviselo s tím, že byla účelově vytvořena pohledávka mezi spojenými osobami z prodeje 100 % akcií (viz shora), tak aby mohlo dojít k jejímu částečnému započtení na pohledávku z převodu dluhopisů mezi spojenými osobami. V tom je spatřována účelovost, nikoliv v samotném využití institutu započtení.

122. Žalobce argumentuje tím, že z povahy dluhopisu nevyplývá, že by jeho úpis musel být přímo spojen s jakýmkoliv peněžním tokem směrem k emitentovi dluhopisu. Je skutečností, že ve smyslu § 2 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů, představuje dluhopis cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž je spojeno právo na splacení určité dlužné částky odpovídající jmenovité hodnotě jeho emitentem, a to najednou nebo postupně k určitému okamžiku, a popřípadě i další práva plynoucí ze zákona nebo z emisních podmínek dluhopisu. Žalobce však při své argumentaci opomíjí smysl a účel § 24 a násl. zákona o daních z příjmů, kterým je podpora rozvoje podnikání. Konkrétním účelem možnosti uplatňování úroků z úvěrových finančních nástrojů do daňově uznatelných nákladů je pobídka k financování podnikání získáním finančních prostředků dluhem z cizích zdrojů (tj. jinak než z vlastních zdrojů). Žalobce sám v žalobě uvádí, že došlo k využití cizího kapitálu primárním úpisem dluhopisů. Pokud však žalobce chtěl jako daňově uznatelné uplatnit úroky z využití cizího kapitálu, měl s tímto využitím být spojen příjem reálných finančních prostředků nebo jiných hodnot (klidně např. i akcií), ovšem v nyní projednávaném případě nešlo o využití žádných cizích zdrojů, ale o transakce mezi spojenými osobami, které byly ovládány jednou osobou, a to panem K..
123. Návrh na provedení důkazů, a to dvou vyjádření znaleckých ústavů ESA a APELEN z dubna 2020 k obsahu napadeného rozhodnutí, krajský soud zamítl pro nadbytečnost. Řízení před krajským soudem není pokračováním řízení daňového a krajský soud při svém rozhodování vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. vychází se ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Důkazy, které vznikly až po datu vydání napadeného rozhodnutí, proto krajský soud nemůže brát v potaz. Nehledě na to, že je to jedině a pouze krajský soud, který je povolán na základě žalobních bodů posoudit zákonnost a správnost napadeného rozhodnutí. Na posouzení těchto otázek ze strany soudu proto nemůže mít vliv jakékoliv vyjádření soukromého subjektu, které obsahuje hodnocení závěrů žalovaného učiněných v napadeném rozhodnutí. Důvod neprovedení kopie listu z novin Deník byl vysvětlen již shora v bodě 58 tohoto rozsudku.

Závěr a náklady řízení

124. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
125. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1, věty první s. ř. s. Žalobce neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nad rámec běžné úřední činnosti vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené v řízení před soudem. Z toho důvodu mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

České Budějovice 9. června 2021

Mgr. Kateřina Bednaříková v. r.
předsedkyně senátu